

Vlaams
Parlement

stuk **38** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 30 juni 2011 (2010-2011)

Verslag

van het Rekenhof

Activiteitenverslag over 2010

R E K E N H O F

Activiteitenverslag over 2010

*Verslag van het Rekenhof
aan het Vlaams Parlement*

Brussel, juni 2011

REKENHOF

Activiteitenverslag over 2010

***Verslag van het Rekenhof
aan het Vlaams Parlement***

Goedgekeurd in de
Nederlandse kamer van het Rekenhof
op 24 mei 2011

Afkortingen

ARK	Nederlandse Algemene Rekenkamer
BAM	Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel
BD	Beleidsdomein
DAB	Dienst met afzonderlijk beheer
ESR	Europees systeem van nationale en regionale rekeningen 1995
EU	Europese Unie
EUROSAI	European Organization of Supreme Audit Institutions
EVA	Extern verzelfstandigd agentschap
FA	Financiële audit
HCI	Hoge controle-instelling
IAVA	Interne Audit van de Vlaamse Administratie
IBR	Instituut van de Bedrijfsrevisoren
IKG	Inkomensgerelateerde kinderopvang
INTOSAI	International Organization of Supreme Audit Institutions
IVA	Intern verzelfstandigd agentschap
KIR	Kwaliteit van Informatie en Rapportering
MoRiSe	Monitoring, risicoanalyse en selectie
Rekendecreet	Ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof
TA	Thematische audit
TLH	Nv Tunnel Liefkenshoek
VOI	Vlaamse openbare instelling

Inhoud

1	Voorwoord van de voorzitter	5
2	Inleiding	8
3	De rondetafelconferentie en de uitdaging van single audit	10
4	Normen om de effectiviteit en efficiëntie te beoordelen van overheidsdiensten en overheidsbeleid	15
4.1	Definiëren van normen	15
4.2	Normen van het Rekenhof	16
4.3	Formuleren van normen	21
5	Externe samenwerking	23
5.1	Vlaams Parlement	23
5.2	Overleg met de Interne Audit van de Vlaamse Administratie	27
5.3	Overleg met het agentschap Centrale Accounting	28
5.4	Rondetafelconferentie	28
6	Internationale samenwerking	29
6.1	International Organization of Supreme Audit Institutions	29
6.2	European Organization of Supreme Audit Institutions	30
6.3	Europese Rekenkamer	30
7	Recurrente controleactiviteiten	32
7.1	Begrotingsonderzoek, algemene rekening en rekeningenboek	32
7.2	Rekeningen van de instellingen	33
7.3	Rekeningen van de rekenplichtigen en controle van de ontvangsten	39
7.4	Visum en vereffenaar kort	40
7.5	Leerlingentelling	42
7.6	Mandaten en vermogensaangiften	42
8	Niet-recurrente controleactiviteiten	44
8.1	Monitoring, risicoanalyse en selectie	44
8.2	Beleidsdomeinoverschrijdende onderzoeken	45
8.3	Europese Unie	47
8.4	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid	48
8.5	Bestuurszaken	49
8.6	Financiën en Begroting	49
8.7	Internationaal Vlaanderen	51
8.8	Economie, Wetenschap en Innovatie	52
8.9	Onderwijs en Vorming	53
8.10	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	56
8.11	Cultuur, Jeugd, Sport en Media	57
8.12	Werk en Sociale Economie	59
8.13	Landbouw en Visserij	60
8.14	Leefmilieu, Natuur en Energie	60
8.15	Mobiliteit en Openbare Werken	63
8.16	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	66

9	Controle van de provincies	67
9.1	Algemene rekeningen	67
9.2	Rekeningen van rekenplichtigen	68
9.3	Begrotingsonderzoek	68
9.4	Handhavingcontroles	69
9.5	Andere niet-recurrente activiteiten.....	69
10	Organisatie en strategie van het Rekenhof.....	70
	Bijlage 1: Briefwisseling met het Vlaams Parlement	75
	Bijlage 2: Inzage- en informatierecht van Vlaamse parlementsleden ...	78
	Bijlage 3: Publicaties.....	79
	Bijlage 4: Niet-recurrente controleactiviteiten per beleidsdomein	82
	Bijlage 5: Organigram van de diensten van het Rekenhof	86

1 Voorwoord van de voorzitter

Het Rekenhof werkt, als externe auditor voor de overheid, met belastinggeld. Net zoals de overheden die het controleert, is het dus verantwoordelijk over de manier waarop het zijn werkingsmiddelen besteedt. Met dit activiteitenverslag wil het Rekenhof aan het Vlaams Parlement rekenschap afleggen over 2010. Het verslag bevat een overzicht van de activiteiten van de Vlaamse sector van het Rekenhof, alsook een olijsting van de rapporten die in de loop van 2010 werden gefinaliseerd.

Het activiteitenverslag over 2009 gaf al aan dat het Rekenhof zijn werkmethode en de kwaliteit van zijn auditrapporten voortdurend tracht te verbeteren, onder andere door internationaal aanvaarde auditnormen toe te passen en een doorgedreven monitoring van de beleidsdomeinen uit te voeren. Zo worden op onderbouwde wijze en na een voorafgaande risicoanalyse auditthema's geselecteerd.

Het Rekenhof hecht veel belang aan een goede samenwerking met het Vlaams Parlement. De voorzitters van het Vlaams Parlement en het Rekenhof ontmoeten elkaar op geregelde tijdstippen. In de loop van 2010 werden tussen beide instellingen afspraken gemaakt die moeten leiden tot een efficiënter gebruik van de Rekenhofproducten door het Vlaams Parlement. Die contacten worden in 2011 voortgezet.

Het Rekenhof stelt vast dat een groot aantal thematische rapporten werd besproken in de vakcommissies van het Vlaams Parlement, meestal in aanwezigheid van de vakminister en vertegenwoordigers van het Rekenhof. Het Rekenhof acht het ook raadzaam in een volgende fase opvolgingsbesprekingen te laten plaatsvinden, waarin meer systematisch wordt nagegaan in hoeverre de aanbevelingen van het Rekenhof werden uitgevoerd. Het volstaat immers niet in rapporten aanbevelingen te formuleren. In het kader van een grotere accountability wenst het Rekenhof zicht te krijgen op de resultaten van zijn audits.

Illustratief voor de goede interactie tussen het Rekenhof en het Vlaams Parlement zijn de adviezen die het Rekenhof in het najaar van 2010 heeft gegeven bij het voorontwerp en ontwerp van het zogenoemde rekendecreet (decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof). Het Rekenhof heeft op basis van zijn expertise en als bevoorrechte getuige het Vlaams Parlement bijgestaan bij de totstandkoming van het decretale kader voor de toe-

komstige organisatie van de begrotingswerkzaamheden en de boekhouding van de Vlaamse overheid.

Het Rekenhof wil niet alleen transparant communiceren over zijn producten - auditrapporten, adviezen en commentaren - maar ook over de organisatie van zijn werkzaamheden. Daarom heeft het ervoor gekozen in zijn activiteitenverslag voortaan ook thema-artikelen op te nemen, die nog meer toelichting verschaffen bij zijn aanpak. In dit verslag worden twee aandachtspunten belicht: de samenwerking met andere controleactoren en de normen die het Rekenhof hanteert om de effectiviteit en de efficiëntie te beoordelen van de overheidsdiensten en het overheidsbeleid.

Het Rekenhof werkt uiteraard niet geïsoleerd. Het wil voortbouwen op eerdere auditresultaten van andere (interne en externe) controleactoren, om zijn eigen audits een zo groot mogelijke toegevoegde waarde te geven. Samenwerking met andere controleactoren blijft dus een belangrijk aandachtspunt. Dit verslag bevat een overzicht van de initiatieven die de laatste jaren in het kader van de rondetafelconferentie werden genomen. Die initiatieven hebben geleid tot de ondertekening van een afsprakennota tussen het Rekenhof, het IBR en IAVA in januari 2011. Zo geeft het Rekenhof concreet mee uitvoering aan het principe van single audit. Dat principe verhoogt de efficiëntie van de opeenvolgende controles en maakt een meer gerichte inzet van tijd en middelen mogelijk. Bovendien wordt de controledruk bij de gecontroleerden beter beheersbaar.

Naast de traditionele invalshoeken van het Rekenhof – financiële en wettigheidscontroles en begrotingscommentaren – heeft de wetgever het Rekenhof in 1998 opgedragen zich toe te leggen op doelmatigheidsonderzoek, waarbij wordt nagegaan of de overheid zuinig, doelmatig en doeltreffend te werk gaat. De organisatie van het Rekenhof werd daarop afgestemd en er werden specialisten aangetrokken. Dat levert resultaten op: het Rekenhof legt het Vlaams Parlement jaarlijks een tiental rapporten voor waarin de zuinigheid, de effectiviteit en de efficiëntie van het overheidsoptreden wordt beoordeeld. De normenkaders waaraan wordt getoetst, moeten objectiveerbaar en onderbouwd zijn. Zij worden ook vooraf meegedeeld aan de geauditeerde. Het Rekenhof spendeert een aanzienlijk deel van zijn tijd en middelen aan de uitwerking van normenkaders en zijn vakspecialisten leveren een bijdrage tot de wetenschappelijke onderbouwing ervan. In het kader van een maximale transparantie wordt in dit verslag een hoofdstuk gewijd aan de normen die het Rekenhof hanteert bij performance audits.

De bovenstaande aandachtspunten wijzen erop dat het Rekenhof als extern overheidsauditor zijn werkmethodes en de onderbouwing van zijn audits verder wil optimaliseren. Het overleg met andere controleorganen en de uitwisseling van controleresultaten genereert wederzijdse leereffecten, waardoor het Rekenhof meer gericht kan auditeren. Door een transparante communicatie en dankzij de structurele contacten kan het Rekenhof ook een grotere meerwaarde bieden in de ondersteuning van het Vlaams Parlement. In de mate dat het Rekenhof door die verdere

professionalisering nog meer relevante aanbevelingen formuleert,
draagt het op zijn beurt ook bij tot een performantere Vlaamse overheid.

Ignace Desomer

2 Inleiding

Het publicatiebeleid van het Rekenhof ten aanzien van het Vlaams Parlement bestaat in een meervoudige communicatiestroom:

- afzonderlijke rapporten in de loop van het jaar met rapportering over thematische onderzoeken;
- advies bij de diverse begrotingsrapporteringen (initiële begroting, begrotingsaanpassingen, meerjarenbegroting);
- een rekeningenboek dat alle informatie bundelt over de uitvoering van de begroting van het vorige jaar en de algemene rekening daarover, alsook over onderzoeken met een sterk financiële inslag;
- een activiteitenverslag;
- andere rapporten (bv. over de voortgangsrapportages van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel - BAM).

Het jaarlijkse activiteitenverslag wil een totaalbeeld geven van de werking van de Nederlandse kamer van het Rekenhof. Het wil ook een overzicht aanreiken van alle rapporten die het afgelopen jaar verschenen.

Nieuw dit jaar zijn de thema-artikelen. De Nederlandse kamer wenst voortaan één à twee thema-artikelen op te nemen in het activiteitenverslag om het Rekenhof en zijn werking nog beter bekend te maken bij de parlementsleden, de ministers, de administratie en het publiek.

De structuur van het activiteitenverslag over 2010 ziet eruit als volgt:

- Hoofdstukken 3 en 4 bestaan uit de volgende thema-artikelen:
 - De rondetafelconferentie en de uitdaging van single audit.
 - Normen om de effectiviteit en efficiëntie te beoordelen van overheidsdiensten en overheidsbeleid.
- Hoofdstukken 5 en 6 schetsen respectievelijk de externe en internationale samenwerking.
- Hoofdstuk 7 geeft een overzicht van de recurrente controles, waaronder het onderzoek van de begroting, van de rekeningen en van de uitgaven onderworpen aan het voorafgaand visum.

- Hoofdstuk 8 gaat in op de niet-recurrente controleactiviteiten die het Rekenhof heeft uitgevoerd in de diverse beleidsdomeinen en beleidsdomeinoverschrijdend.
- Hoofdstuk 9 belicht de controleactiviteiten in de Vlaamse provincies.
- Hoofdstuk 10 ten slotte licht de organisatie en strategie van het Rekenhof toe.

3 De rondetafelconferentie en de uitdaging van single audit

Rondetafelconferentie

Op 9 maart 2006 organiseerde het Rekenhof een rondetafelconferentie van controleactoren en gecontroleerden in de Vlaamse Gemeenschap. Het was de eerste keer dat alle controleactoren (het Rekenhof, de bedrijfsrevisoren, IAVA, de Inspectie van Financiën en het departement Financiën en Begroting van de Vlaamse Gemeenschap) samen met de gecontroleerden (departementen en agentschappen) bijeenkwamen om na te gaan hoe de controle bij de Vlaamse overheid efficiënter en effectiever kon worden. Daarbij stond een dubbele doelstelling voorop: enerzijds de controlelast voor de gecontroleerden verminderen en anderzijds voldoende *checks and balances* overhouden om het goed functioneren van de overheid te bewaken.

De rondetafelconferentie besliste te werken rond drie thema's:

- een gemeenschappelijk normenkader voor interne controle;
- afspraken tussen de controleorganen;
- op middellange termijn, de uitwerking van *single audit*.

Thema 1: Interne controle of organisatiebeheersing

De Vlaamse Regering nam in het kader van het hervormingsproces *Beter Bestuurlijk Beleid* in september 2006 het initiatief om de organisatiebeheersing bij de Vlaamse departementen en agentschappen verder te ontwikkelen. Daarom besliste de rondetafelconferentie geen parallel initiatief op te starten, maar mee te werken aan het project van de Vlaamse Regering. Dat project leidde tot de *Leidraad organisatiebeheersing*, die voor iedereen binnen de Vlaamse overheid – zowel gecontroleerde, als controleur – is uitgegroeid tot het referentiekader voor de uitbouw en evaluatie van een systeem van organisatiebeheersing.

De Vlaamse Regering streefde ernaar dat alle entiteiten van de Vlaamse overheid uiterlijk op 31 december 2010 een gedocumenteerd systeem van organisatiebeheersing zouden hebben gerealiseerd. Ook het Rekenhof houdt als extern auditor rekening met het referentiekader in zijn financiële en thematische audits. Het kader is o.a. geïnspireerd op de INTOSAI-normen.

De versterkte organisatiebeheersing van de ministeries zorgde ervoor dat de Vlaamse overheid in overleg met het Rekenhof, de controle heeft kunnen afschaffen op de uitgaven via het voorafgaand visum. De klemtoon van de Rekenhofcontroles komt steeds meer te liggen op de evaluatie van processen en systemen, eerder dan op de pure casuïstiek, de klassieke dossiercontrole.

Thema 2: Afspraken tussen controleorganen

Het tweede thema van de rondetafelconferentie beoogde afspraken tussen de verschillende controleorganen om hun controles beter op elkaar af te stemmen en dubbele controles te vermijden. Dankzij de drie onderstaande initiatieven werden die afspraken concreet ter uitvoering gebracht.

- IAVA

Op 9 april 2009 hebben het Rekenhof en IAVA een afsprakennota ondertekend waarin zij streven naar een maximale afstemming en complementariteit van hun auditwerkzaamheden, met respect voor elkaars autonomie en specifieke verantwoordelijkheden. Daarmee beogen zij dubbel werk te vermijden, de controlelast voor de geauditeerde entiteiten van de Vlaamse overheid te verminderen en de kostenefficiëntie van hun audits te verhogen. Dat kan gebeuren via informatie-uitwisseling inzake strategie en planning, monitoring en risicoanalyse, rapportering, controlemethodieken, handleidingen en goede praktijken. Het Rekenhof en IAVA werkten al samen sinds de oprichting van IAVA en de afsprakennota is daar een formele bezegeling van. Het is uiteraard de bedoeling dat het Rekenhof en IAVA de komende jaren hun samenwerking verder verdiepen.

De samenwerking tussen het Rekenhof en IAVA is heel concreet, wat blijkt uit volgende voorbeelden:

- De auditeurs die binnen eenzelfde beleidsdomein actief zijn, komen samen om de resultaten van hun monitoring en risicoanalyse te bespreken.
- Op managementniveau vindt geregeld overleg plaats over de auditplanning en de uitvoering van de audits.
- Het Rekenhof en IAVA geven samen toelichting over hun aanpak en over de geplande audits aan de beleidsraden of managementcomités.
- Daarnaast wordt samengewerkt op het vlak van controlemethodiek. In dat kader is het Rekenhof betrokken bij de uitwerking van het KIR-model van IAVA, een meetinstrument voor de *Kwaliteit van Informatie en Rapportering* binnen een organisatie.

- **Instituut van de Bedrijfsrevisoren**

Vooraf bij de rekeningencontroles zijn tot op vandaag verschillende controleactoren actief. Hoewel iedere controleactor zijn eigen specifieke taak heeft en aan een verschillende opdrachtgever rapporteert, leidt dat tot dubbele controles bij de gecontroleerde agentschappen. Op 26 januari 2011 hebben het Rekenhof, het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) en IAVA een nieuwe afsprakennota ondertekend over financiële audit in de Vlaamse Gemeenschap. Voor het Rekenhof is dat een eerste belangrijke stap naar een nauwere en gestructureerde samenwerking met de bedrijfsrevisoren die de jaarrekeningen controleren van de intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid.

- **Inspectie van Financiën en regeringscommissarissen**

Bij de Vlaamse overheid zijn naast het Rekenhof, de centrale en decentrale auditdiensten en de bedrijfsrevisoren nog andere controleactoren actief, zoals de Inspectie van Financiën en de regeringscommissarissen. Het Rekenhof en IAVA willen ook met die controleactoren verder overleggen over mogelijke vormen van samenwerking en informatiedeling.

Thema 3 - Single Audit

De departementen en de openbare instellingen gaven meer dan eens te kennen dat de controlelast voor hen te hoog is. Die controlelast houdt in belangrijke mate verband met de talrijke vragen die hen worden gesteld – al dan niet over dezelfde aangelegenheden – en met het veelvoud aan rapporten dat zij moeten opstellen. De vraag naar informatie komt niet alleen van de controleorganen, maar ook van (horizontale) departementen en kabinetten. De beantwoording ervan wordt vaak ervaren als een administratieve belasting. Daarom is het raadzaam ook die problematiek te betrekken bij de aanpassing van het controlekader voor de Vlaamse Gemeenschap.

Single audit houdt in dat alle controleactoren – vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid – zoveel mogelijk gebruik maken van elkaars werk. Dat moet leiden tot efficiëntiewinst, moet dubblures in de controles vermijden en de controledruk verminderen, maar moet ook de kwaliteit van de audits ten goede komen. Het thema single audit maakte het voorwerp uit van een academische zitting op 8 februari 2011 in het Vlaams Parlement, die IAVA organiseerde naar aanleiding van zijn tienjarige bestaan.

Het rekendecreet wordt een belangrijke hefboom om single audit te verankeren binnen de Vlaamse overheid. De Vlaamse Regering heeft het begrip single audit opgenomen in haar ontwerp van rekendecreet, zoals het eind vorig jaar bij het Vlaams Parlement werd ingediend. Het rekendecreet bevat de uitgangspunten van single audit, die verder moeten worden geconcretiseerd in uitvoeringsbesluiten. Het Rekenhof is ingegaan op de uitnodiging van de Vlaamse minister van Financiën en Be-

groting om mee te werken aan de uitwerking van die uitvoeringsbesluiten.

Een goede organisatiebeheersing in elke entiteit van de Vlaamse overheid is de basis voor single audit. Als de interne en externe controleorganen voldoende vertrouwen hebben in die organisatiebeheersing, kunnen zij hun controle daarop afstemmen. De uitvoeringsbesluiten bij het rekendecreet zouden de opdrachten van de verschillende controleactoren duidelijk moeten omschrijven. Zo stelde het Rekenhof vast dat de taakinvulling van de regeringscommissarissen zeer divers is en dat er nood is aan uniformere regels.

Vervolgens is het de verantwoordelijkheid van de verschillende auditorganen de controles zo optimaal mogelijk op elkaar af te stemmen. Dat betekent o.m. onderlinge afstemming van de controleplanningen en voldoende coördinatie en samenwerking bij de uitvoering van de controles. Een goede communicatie en informatie-uitwisseling zijn daarbij cruciaal.

Het idee van single audit is niet exclusief voor de Vlaamse overheid. Het werd eerder al geïntroduceerd door andere landen, zoals Nederland en de Verenigde Staten, alsook door de Europese Unie. Maar het toepassingsgebied van single audit beperkte zich vrijwel altijd tot subsidiestromen. De rondetafelconferentie heeft aan single audit een eigen, Vlaamse invulling gegeven. Single audit werd gedefinieerd als *één enkel auditmodel voor de Vlaamse overheid, waarbij elk controleniveau voortbouwt op het voorgaande, met als doel de last voor de gecontroleerde te verminderen en de kwaliteit van de audit op te voeren, zonder de onafhankelijkheid van de betrokken auditororganen te ondergraven*. Dat houdt in dat het toepassingsgebied wordt uitgebreid tot alle activiteiten van de overheid en dat de *enige controle* wordt vertaald in een zo goed mogelijk op elkaar afstemmen van de controles van de verschillende controleactoren.

De rondetafelconferentie gebruikt in haar conceptnota single audit de principes van deugdelijk bestuur (*public governance*) om een evenwichtig controlelandschap op te bouwen, met voldoende *checks and balances* om de burger vertrouwen te geven in een goede werking van de Vlaamse overheid, zonder een efficiënte en doelmatige uitvoering van het overheidsbeleid in de weg te staan. Het is een zoeken naar de meest geschikte instrumenten om te waarborgen dat de Vlaamse overheid de juiste dingen doet en de dingen juist doet door een efficiëntere interne controle, een adequatere rapportering en een betere organisatie van de externe controle. De conceptnota is geënt op de jaarlijkse verantwoordings- en controlecyclus. De nota beschrijft de taken en bevoegdheden van elke actor (gecontroleerde entiteiten, toezichthouders, externe auditor) binnen die jaarlijkse cyclus.

De conceptnota single audit moet niet worden beschouwd als een definitief afgewerkt geheel, maar veeleer als een werkdocument dat alle betrokkenen wil aanzetten mee te denken over het ideale uitzicht van het toekomstige controlelandschap van de Vlaamse overheid en over de acties die noodzakelijk zijn om in die richting te evolueren.

Op 6 oktober 2009 bracht het Rekenhof verslag uit aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement over de werkzaamheden van de werkgroep rondetafelconferentie tijdens de periode 2006-2009 en over de conceptnota single audit¹. De Commissie vroeg het Rekenhof een vervolg te geven aan de rondetafelconferentie om verder te bouwen aan een efficiënte en evenwichtige controleomgeving, die bijdraagt tot een betere en transparantere werking van de Vlaamse overheid. Het Rekenhof voerde in 2010 bilaterale gesprekken met verschillende belanghebbenden (zowel deelnemers aan de rondetafelconferentie als kabinetten) om de eigen ideeën voor een vervolg van de rondetafelconferentie af te stemmen op hun voorstellen.

Alle betrokken partijen hebben baat bij het welslagen van single audit. Het Vlaams Parlement krijgt redelijke zekerheid dat alle risicogebieden voldoende zijn afgedekt en dat relevante informatie naar het parlement doorstroomt. Voor de Vlaamse Regering draagt single audit bij tot een beter functioneren van de overheid en tot efficiëntiewinst (o.m. door het wegvallen van dubbele controles). De organisatiebeheersing van de administraties en openbare instellingen wordt versterkt, zodat de externe controlelast kan dalen, waardoor de controleactoren op hun beurt efficiënter kunnen werken en de kwaliteit van hun controles kunnen verhogen.

Besluit

Single audit vormt een uitdaging die het Rekenhof de volgende jaren zal aangaan, samen met de andere controleorganen en de gecontroleerde entiteiten, om het concept te vertalen in concrete maatregelen die het controlelandschap van de Vlaamse overheid ook in de praktijk efficiënter en effectiever maken. De samenwerking rond organisatiebeheersing, de afsprakennota's en single audit zijn voorbeelden die het nut van de rondetafelconferentie aantonen. Het Rekenhof zou de rondetafelconferentie verder willen uitbouwen tot een overlegplatform tussen alle controleorganen en gecontroleerden. Via dat overlegplatform beschikken alle betrokkenen over een forum om problemen inzake audit en controle aan te kaarten.

¹ Stuk 37-B (2008-2009) – Nr. 1, 22 april 2009.

4 Normen om de effectiviteit en efficiëntie te beoordelen van overheidsdiensten en overheidsbeleid

In 1998 kreeg het Rekenhof de bevoegdheid de effectiviteit en efficiëntie van het overheidsoptreden te beoordelen². Het Rekenhof bezorgt per jaar een tiental onderzoeksrapporten aan het Vlaams Parlement waarin die aspecten worden beoordeeld³. Omdat in de onderzoeken dikwijls ook wettigheidsaspecten en financiële aspecten zijn geïntegreerd, spreekt het Rekenhof van *thematische audits*⁴. In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen geschetst welke normen het Rekenhof hanteert om te beoordelen of de overheid effectief en efficiënt functioneert.

4.1 Definiëren van normen

Audits zijn onderzoeken die leiden tot een *oordeel*. Een audit beperkt zich dus niet tot het louter *beschrijven* van een bepaalde situatie.

Oordelen houdt in dat de *feiten (wat is)* worden geconfronteerd met een *norm (wat zou moeten zijn)*. Een norm is de gewenste situatie in vergelijking waarmee de bestaande situatie wordt geëvalueerd.

² Artikel 5 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof luidt: *Het Rekenhof controleert a posteriori de goede besteding van de rijksmiddelen; het vergewist zich ervan dat de beginselen van zuinigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid in acht worden genomen.*

³ Het Strategisch plan 2010-2014 van de Vlaamse sector van het Rekenhof bepaalt dat er jaarlijks minstens acht rapporten van thematische onderzoeken aan het Vlaams Parlement worden bezorgd.

⁴ De internationaal gangbare term is *performance audits*.

In ISSAI 3000⁵ worden normen als volgt gedefinieerd: *Audit criteria are reasonable and attainable standards of performance against which the economy, efficiency, and effectiveness of activities can be assessed. They reflect a normative (i.e. ideal) model for the subject matter under review. They represent best or good practice, a reasonable and informed person's expectation of what should be. When criteria are compared with what actually exists, audit findings are generated.*

4.2 Normen van het Rekenhof

Het Rekenhof heeft een inventaris gemaakt van alle doelmatigheidsnormen die het in meer dan honderd thematische audits heeft gebruikt, zowel bij de federale overheid, de gemeenschappen en gewesten als de provincies. Hieronder worden die normen op een beknopte wijze weergegeven. In voetnoot wordt ter illustratie verwezen naar audits waarin ze werden gehanteerd.

De effectiviteit van het overheidsbeleid wordt in sterke mate bepaald door de manier waarop de overheidsorganisaties, die dit beleid moeten uitvoeren, functioneren. Daarvoor heeft het Rekenhof een uitgebreid normenkader uitgewerkt:

1. Veel Rekenhofaudits vertrekken van de norm dat overheidsorganisaties moeten worden aangestuurd door een resultaatgericht managementsysteem⁶.
Dat impliceert dat op lange termijn duidelijke strategische doelstellingen worden geformuleerd en dat ze, in een samenhangende cascade, worden vertaald naar jaarlijkse, meetbare doelstellingen. Die doelstellingen moeten afgestemd zijn op de doelstellingen op hoger niveau (zoals de beleidsdoelstellingen van de minister) en moeten alle aspecten van de opdracht van de organisatie concretiseren. Het personeel dient te worden betrokken bij de strategiebepaling. Risico's met betrekking tot het niet realiseren van deze doelstellingen dienen te worden geanalyseerd en er moet in maatregelen worden voorzien om daaraan tegemoet te komen.

⁵ ISSAI staat voor International Standards of SAI's. Het gaat om auditstandaarden, uitgewerkt door INTOSAI (International Organisation of Supreme Audit Institutions), de internationale koepelorganisatie van Rekenkamers. ISSAI 3000 en 3100 reiken standaarden aan voor performance audits.

⁶ Zie bv.:
Opmaak en de uitvoering van het strategisch plan *preventieve kinderzorg* van Kind en Gezin, 2000;
Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst, 2010.

Het personeel en de financiële middelen die nodig zijn om de doelstellingen te bereiken, dienen realistisch te worden bepaald. De relatie tussen middelen, prestaties en doelstellingen dient te worden geëxpliciteerd. De verantwoordelijkheden voor het realiseren van de doelstellingen moeten duidelijk worden toegewezen, en verantwoordelijkheid en bevoegdheid moeten aan elkaar gekoppeld zijn. Kortom: strategische doelstellingen, budget, personeel en verantwoordelijkheden moeten een consistent geheel vormen.

De uitvoering van de strategie en het bereiken van de strategische doelstellingen moeten worden opgevolgd, bv. via een prestatie-meetsysteem. De gehanteerde indicatoren moeten relevant, valide en betrouwbaar zijn en moeten worden gekoppeld aan realistische, maar voldoende ambitieuze normen. Verschillen tussen planning en realisatie worden geanalyseerd en verklaard. Tot slot moet de *plan-do-check-act*-cyclus worden gesloten: de opvolgingsinformatie moet dus waar nodig leiden tot bijsturing.

2. Om de doelstellingen te bereiken dienen de nodige ondersteunende processen aanwezig te zijn: een goed personeelsbeleid, een IT-plan, een goed aankoopmanagement, enz.⁷.
 - Het personeelsbeleid moet vertrekken van een goed onderbouwd personeelsplan, afgestemd op de doelstellingen van de organisatie. Aanwervingen en opleidingen dienen te steunen op die planning. De selectie van personeel moet op een objectieve wijze verlopen. De processen moeten leiden tot voldoende personeel met de juiste deskundigheid, dat op een adequate manier is verdeeld binnen de organisatie. Personeelsdiensten moeten beschikken over voldoende competenties en de nodige tools (informatica, indicatoren, enz.). De risico's die verbonden zijn aan de personeelscyclus moeten worden afgedekt door voldoende interne controle.
 - Informatisering moet kaderen in een strategisch IT-plan, afgestemd op de strategie van de organisatie. Omvang en kwalificaties van IT-personeel en budgetten moeten consistent zijn met de IT-planning. Ook de informatiearchitectuur moet afgestemd zijn op die strategie en moet o.a. streven naar integratie van gegevens en systemen. Het gewenste niveau van dienstverlening, zowel voor interne diensten als voor diensten

⁷ Zie bv.:
Invoering van een economische boekhouding bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2003;
Raamcontracten. Doelmatigheid en rechtmatigheid van de werking van de dienst FOD-overschrijdende raamcontracten, 2005;
Personeelsaangelegenheden Kind en Gezin, 2007;
Samenwerking tussen de VRT en externen voor de realisatie van televisieprogramma's, 2008;
Personeelsplanning bij de Vlaamse overheid, 2009;
Tijdige behandeling van tegemoetkomingen aan personen met een handicap, 2010.

uitbesteed aan derden, moet worden gedefinieerd, opgevolgd en beheerd. Bij de ontwikkeling van nieuwe projecten moet een methodiek voor projectmanagement worden toegepast. Aanpassingen aan het ICT-systeem moeten goed worden voorbereid en gepland, in overleg met de gebruikers. Er moet een beleid op het vlak van veiligheid en interne controle zijn, dat wordt geïmplementeerd, opgevolgd en bijgestuurd.

- Er moet een systematisch en expliciet leerproces bestaan dat waarborgt dat kennis wordt opgebouwd (via bv. evaluaties) en verspreid. De geleerde lessen moeten ook daadwerkelijk worden benut om herhaling van fouten uit het verleden te vermijden.
 - Er moet een adequate informatieverstrekking plaatsvinden naar de doelgroep van het beleid (burger, bedrijf, organisatie, enz.).
 - Projecten moeten op een professionele wijze worden beheerd en moeten worden gerealiseerd volgens plan. Een goede projectvoorbereiding vereist dat de doelstellingen duidelijk worden omschreven, dat alternatieve oplossingen zorgvuldig worden afgewogen, dat risico's worden geanalyseerd en dat de scope en de projecteisen duidelijk en volledig worden beschreven. Voor de implementatie moet een duidelijke projectorganisatiestructuur worden vastgelegd. Tijdens de projectuitvoering moeten kwaliteit, kosten en tijd worden bewaakt, moeten de risico's worden opgevolgd en beheerst, en moet er voldoende informatievoorziening zijn voor de belanghebbenden. Na de beëindiging van het project wordt het geëvalueerd en worden lessen getrokken voor de toekomst.
 - Aankopen moeten afgestemd zijn op de strategische keuzes. De verschillende stappen in een aankoopproces moeten worden uitgeschreven in een procedure en er moet voldoende interne controle aanwezig zijn in de aankoopcyclus. Bij uitbesteding moeten vooraf alternatieven worden overwogen, de eisen waaraan de opdracht moet voldoen moeten duidelijk worden gespecificeerd, de concurrentie moet spelen bij de keuze van de dienstverlener, en de geleverde prestaties en aangerekende prijzen moeten worden opgevolgd.
3. De kernprocessen in een organisatie - de primaire processen - moeten formeel geregeld zijn, bv. in een procedure of handleiding. Dat is belangrijk voor de kwaliteit en gelijke behandeling. Ze moeten worden gepland en vervolgens opgevolgd, ze moeten worden gedocumenteerd (met het oog op transparantie en controleerbaarheid) en hun kwaliteit moet worden bewaakt⁸.

⁸ Zie bv.:
De invordering en inning van milieuheffingen, 2001;
Voorkoming en bestrijding van schijnzelfstandigheid, 2004;
Bijzondere Belastinginspectie. Organisatie en werking, 2010;
Subsidiestromen toerisme, 2010.

Overheidsorganisaties functioneren niet in een vacuüm. Ze werken binnen een bepaalde omkadering (beleidsdoelstellingen, regelgeving, enz.) die mee bepaalt hoe effectief en efficiënt zij functioneren. Ook over die omkadering heeft het Rekenhof normen uitgewerkt:

1. Beleid moet onderbouwd zijn door een degelijke diagnose van de maatschappelijke problematiek die moet worden opgelost en door een analyse van verschillende alternatieve oplossingen. Dat moet resulteren in een gemotiveerde keuze van beleidsinstrumenten. Daarbij moet de beschikbare (wetenschappelijke) kennis worden benut. Consultatie van de administratie die het beleid moet uitvoeren, van andere betrokken overheidsinstanties en van de doelgroep is wenselijk om de uitvoerbaarheid van voorgenomen maatregelen te beoordelen en om een draagvlak te creëren. De doelstellingen van het beleid dienen te worden geëxpliciteerd en moeten duidelijk en toetsbaar zijn. Nadat het beleid is geïmplementeerd, moeten de uitvoering, de effecten en de kosten van het beleid worden geëvalueerd. Op basis daarvan wordt het beleid zo nodig bijgestuurd⁹.
2. De voorziene budgettaire middelen moeten transparant zijn (het moet duidelijk zijn hoeveel middelen er naar een bepaald beleid gaat) en moeten afgestemd zijn op de beleidsdoelstellingen (er moet dus in voldoende middelen worden voorzien om de beleidsdoelstellingen te realiseren). De financiële cyclus dient dus afgestemd te zijn op de beleidscyclus¹⁰.
3. Om de kans op uitvoering en de rechtszekerheid te vergroten, is het dikwijls raadzaam (bepaalde aspecten van) beleid te verankeren in regelgeving. De regelgeving moet helder zijn (vaagheden in de regelgeving belemmeren een doeltreffende toepassing en controle), voldoende afdwingbaar zijn, volledig zijn, tijdig worden uitgevaardigd, enz.¹¹.
4. De oplossing van vele maatschappelijke problemen kan de bevoegdheden van verschillende overheidsdiensten raken. Voor het

⁹ Zie bv.:
Subsidies in de Vlaamse Gemeenschap, 1999;
Afstemming zorgaanbod op de Vlaamse beleidsdoelstellingen, 2004;
Bodembeheer door Defensie. Preventie en sanering van bodemverontreiniging door het Ministerie van Landsverdediging, 2007;
Wetenschappelijke ondersteuning van het federale gezondheidsbeleid, 2010.

¹⁰ Zie bv.:
Doelmatigheid en transparantie van de beleidsuitvoering door de musea van de Vlaamse Gemeenschap, 2002;
Afstemming zorgaanbod op de Vlaamse beleidsdoelstellingen, 2004;
Organisatie en beheer van de middelen van het Europees Sociaal Fonds in Vlaanderen, 2010.

¹¹ Zie bv.:
Het gebruik van convenants in de Vlaamse Gemeenschap, 2002;
Voorkoming en bestrijding van schijnzelfstandigheid, 2004; 2005;
Het economisch toezicht van de Vlaamse Milieumaatschappij op de financiering van de waterzuivering, 2010.

bereiken van de beleidsdoelstellingen is het bijgevolg belangrijk dat zij niet geïsoleerd werken, maar dat zij samenwerken en functioneren als een coherent systeem, een samenhangende keten. Die samenwerking wordt het best schriftelijk geregeld en gekoppeld aan duidelijke doelstellingen en de evaluatie ervan¹².

Als overheidsorganisaties binnen een goed kader goed functioneren, zal dat leiden tot goede resultaten. De effectiviteit¹³ van overheidsbeleid werd tot nog toe nauwelijks rechtstreeks beoordeeld in audits, maar in steeds meer audits is er wel aandacht voor de prestaties van de overheid (wordt beleid goed uitgevoerd¹⁴, is er een tijdige dienstverlening¹⁵, enz.) en voor doelbereiking¹⁶.

Tot slot verwacht het Rekenhof dat ministers aan het parlement betrouwbare en tijdige informatie verschaffen over de uitvoering, kosten en resultaten van het gevoerde beleid¹⁷.

¹² Zie bv.:
Voorkoming en bestrijding van schijnzelfstandigheid, 2004;
Tenuitvoerlegging van de patrimoniale straffen, 2007;
Gelijke kansen in het gewoon basis- en secundair onderwijs, 2008;
Wetenschappelijke ondersteuning van het federale gezondheidsbeleid, 2010.

¹³ Met *effectiviteit* wordt bedoeld: het bereiken van de doelstellingen van het beleid (doelbereiking) dankzij het beleid (doeltreffendheid).
Met *doelbereiking* wordt het bereiken van de doelstelling bedoeld, los van de vraag of dat al dan niet dankzij overheidsbeleid is.
De *prestaties* (output) vormen de tussenschakel tussen overheid en samenleving. Prestaties (bv. toekenning van subsidies, uitvoering van beleidsmaatregelen, enz.) zijn geen doel op zich: met de prestaties moeten maatschappelijke doelstellingen worden gerealiseerd (bv. een betere gezondheid, minder criminaliteit, meer tewerkstelling, enz.).

¹⁴ Zie bv. Federaal Klimaatbeleid - De uitvoering van het Kyoto-protocol, 2009.

¹⁵ Zie bv.:
Tijdige behandeling van tegemoetkomingen aan personen met een handicap, 2010;
Wegwerken van gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen, 2011.

¹⁶ Zie bv.:
Afstemming zorgaanbod op de Vlaamse beleidsdoelstellingen, 2004;
Gelijke onderwijskansen in het gewoon basis- en secundair onderwijs, 2008.

¹⁷ Zie bv.:
Aanleg van het Deurganckdok, 2005;
Wegwerken van gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen, 2011.

4.3 Formuleren van normen

Een auditproject doorloopt vijf fasen:

1. Eerst wordt een onderwerp gekozen volgens bepaalde selectiecriteria¹⁸.
2. Vervolgens wordt een voorstudie uitgewerkt waarin het auditproject wordt afgebakend.
3. Daarna wordt de audit uitgevoerd.
4. Dat mondt uit in een rapportering aan de geauditeerde administratie, de minister en het parlement.
5. Tot slot is er de opvolging na de publicatie.

In overeenstemming met ISSAI 3100 worden de normen die het Rekenhof in de audit zal hanteren, uitgewerkt in de voorstudie. Het Rekenhof heeft voor intern gebruik een synthese gemaakt van de doelmatigheidsnormen die het in zijn thematische audits heeft gebruikt¹⁹.

De geformuleerde normen dienen binnen de bevoegdheden van het Rekenhof te passen. Het Rekenhof mag de opportuniteit (*de wenselijkheid, het nastrevenswaardig zijn*) van de beleidsdoelstellingen niet beoordelen: die zijn voor het Rekenhof een gegeven. Het Rekenhof geeft wel opmerkingen over de formulering van de beleidsdoelstellingen (zijn ze voldoende duidelijk, realistisch, enz.) en over de afstemming tussen de beleidsdoelstellingen en de voorziene middelen.

Om de kwaliteit van de normen te waarborgen en de kans op betwisting te minimaliseren, worden zij ontleend aan gezaghebbende bronnen, zoals:

- Officiële bronnen (regelgeving, beleidsnota's en beleidsbrieven, beheersovereenkomsten, managementplannen, enz.)
Bv. in de federale audit *Tijdige behandeling van tegemoetkomingen aan personen met een handicap* (2010) werd getoetst aan de in de regelgeving opgenomen norm dat aanvragen binnen de zes maanden moeten worden afgehandeld. In de audit *Federaal klimaatbeleid – Uitvoering van het Kyoto-protocol* (2009) werd getoetst aan de doelstellingen vastgelegd in het Belgische lastenverdelingsakkoord, afgesloten op 8 maart 2004 in het Overlegcomité tussen de federale

¹⁸ De zogenoemde MoRiSe-methodiek van het Rekenhof werd op 19 januari 2011 toegelicht in een informatiesessie in het Vlaams Parlement.

¹⁹ Synthese van normen uit doelmatigheidsonderzoeken (1998-2011), 2011.

overheid en de gewesten, waarin de Kyoto-inspanningen tussen de gewesten en de federale overheid worden verdeeld.

- Vakliteratuur
Bv. in de audit *Leren uit evaluaties van ontwikkelingsprojecten. Kennismanagement binnen het Belgisch Overlevingsfonds* (2006) wordt gesteund op de literatuur over beleidsevaluatie en kennismanagement. In de audit *Personeelsplanning bij de Vlaamse overheid* (2009) wordt verwezen naar vakliteratuur over personeelsbeleid.
- Professionele organisaties
Bv. in de audit *Publiek-private samenwerking bij de Vlaamse overheid* (2009) werd gesteund op INTOSAI-richtlijnen over PPS (o.m. INTOSAI Guidelines on Best Practice for the Audit of Public/Private Finance and Concessions).
- Internationale organisaties
Bv. in de audit over *Doelmatigheid en transparantie van de beleidsuitvoering door de musea van de Vlaamse Gemeenschap* (2002) werd teruggegrepen naar richtsnoeren van ICOM (International Council of Museums) als bron voor normen voor de primaire functies van een museum. In de audit *Wetenschappelijke ondersteuning van het federale gezondheidsbeleid* (2010) werd vertrokken van een conceptueel kader van de World Health Organisation (WHO) en de OESO over het *Health Research System*, d.i. de organisatie voor het uitvoeren, verwerken en benutten van wetenschappelijk onderzoek in de gezondheidszorg.
- Internationale vergelijkingen
Bv. in de federale audit *Raamcontracten. Opvolging van eerdere aanbevelingen over raamcontracten* (2008) werd het gamma van aangeboden raamcontracten vergeleken met negen andere centrale aankoopdiensten: twee bij de gewesten en zeven in het buitenland.

Van de overheid wordt verwacht dat zij effectief en efficiënt handelt, rechtmatig optreedt, op een democratische wijze handelt, enz.²⁰. Soms kan er een conflict ontstaan tussen die normen. In dat geval zal het Rekenhof veelal zelf geen standpunt innemen, maar signaleren dat er een dilemma bestaat.

²⁰ Naar analogie van de *drie E's* wordt soms gesproken van:

- de *drie R's*: rechtmatigheid, rechtszekerheid, rechtsgelijkheid,
- de *drie D's*: democratie (inspraak), draagvlak en duidelijkheid (transparantie, verantwoordingsplicht).

5 Externe samenwerking

5.1 Vlaams Parlement

Een overzicht van de briefwisseling met het Vlaams Parlement is opgenomen als bijlage 1, de vragen om inzage en informatie van Vlaamse parlementsleden als bijlage 2. Hieronder volgt een overzicht van de thema's waarover het Rekenhof contacten onderhield met het Vlaams Parlement.

5.1.1 Informatieverstrekking door het Rekenhof aan het Vlaams Parlement

Naar aanleiding van de enquête die in 2008 werd gevoerd bij de Vlaamse parlementsleden over de producten van het Rekenhof, heeft de Vlaamse sector enkele verbeterpunten opgenomen in zijn strategisch plan 2010-2014. Die verbeterpunten kwamen in 2010 aan bod op het overleg tussen de voorzitters van het Rekenhof en het Vlaams Parlement op 7 januari 2010 en op het daaropvolgende ambtelijk overleg van 4 februari 2010.

5.1.2 Adviezen

Op 8 februari 2010 heeft het Rekenhof zijn standpunt over de vertraging bij grote infrastructuurwerken toegelicht in de Commissie Versnelling van Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten²¹.

Op 23 februari 2010 heeft het Rekenhof het antwoord van de Vlaamse Regering op zijn advies bij de begrotingsrapportering geëvalueerd.

²¹ Stuk 55 (2009-2010) – Nr. 2, 26 februari 2010.

Op 19 oktober 2010 heeft het Rekenhof op verzoek van de voorzitter van het Vlaams Parlement zijn advies over het voorontwerp van reken-decreet (het decreet houdende regeling van de begroting, de boekhou-ding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof) meegedeeld, samen met een voorstel tot wijziging van sommige bepalingen van het voorontwerp. Naar aanleiding van de indiening van het ontwerp van rekendecreet gaf het Rekenhof op 21 december 2010 een geactualiseerd advies met een aangepast wijzigingsvoorstel. Dat voorstel werd op 25 januari 2011 be-sproken in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begro-ting²².

5.1.3 Begrotingsonderzoek²³

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft het verslag van het Rekenhof over de aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010 besproken op 25 mei 2010²⁴.

Het verslag van het Rekenhof over de initiële begroting 2011 heeft de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besproken op 16 november 2010²⁵.

5.1.4 Rekeningenboek over 2007 en 2008

Het rekeningenboek van het Rekenhof over 2007 werd ingediend op 13 oktober 2009 en besproken in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting op 26 januari 2010²⁶.

Het rekeningenboek van het Rekenhof over 2008 werd ingediend op 15 juni 2010 en besproken in de Commissie voor Algemeen Beleid, Finan-ciën en Begroting op 12 oktober 2010.

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie wijdde op 25 november 2010 een bespreking aan de topic *VDAB: tewerkstellings-premies 50+* en op 30 november 2010 aan de topic *IWT: tekort aan be-taalkredieten*²⁷.

²² Stuk 842 (2010-2011) – Nr. 7, 7 april 2011.

²³ Zie ook 7.1.

²⁴ Stuk 19-A (2009-2010) – Nr. 5, 8 juni 2010.

²⁵ Stuk 15 (2010-2011) – Nr. 7, 2 december 2010.

²⁶ Stuk 36 (2009-2010) – Nr. 2, 4 maart 2010.

²⁷ Stuk 15 (2010-2011) – Nr. 5-E, 2 december 2010.

5.1.5 Voortgangsrapportages van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel

De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken heeft het verslag van het Rekenhof bij de dertiende, veertiende en vijftiende voortgangsrapportage van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel besproken op respectievelijk 21 januari²⁸, 22 april²⁹ en 1 juli 2010³⁰.

5.1.6 Afzonderlijke publicaties

Diverse afzonderlijke publicaties van het Rekenhof gaven in 2010 aanleiding tot een bespreking in de bevoegde commissie van het Vlaams Parlement.

- De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme besprak op 19 januari 2010 het verslag van het Rekenhof over personeelsplanning bij de Vlaamse overheid³¹.
- De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen besprak op 25 maart 2010 het verslag van het Rekenhof over de omkadering in het gewoon voltijds secundair onderwijs³².
- De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen besprak op 7 oktober 2010 het verslag van het Rekenhof over de pedagogische en administratieve ondersteuning van basisscholen en secundaire scholen³³.
- De Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie besprak op 14 oktober 2010 het verslag van het Rekenhof over de rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen³⁴.
- De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme besprak op 19 oktober 2010 het verslag van het Rekenhof over de rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur³⁵.
- De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken besprak op 28 oktober 2010 het verslag van het Rekenhof over de rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap Wegen en Verkeer³⁶.

²⁸ Stuk 54 (2009-2010) – Nr. 4, 10 februari 2010.

²⁹ Stuk 54 (2009-2010) – Nr. 7, 4 juni 2010.

³⁰ Stuk 54 (2009-2010) – Nr. 10, 23 september 2010.

³¹ Stuk 37 (2009-2010) – Nr. 2, 12 februari 2010.

³² Stuk 37-A (2009-2010) – Nr. 2, 22 april 2010.

³³ Stuk 37-K (2009-2010) – Nr. 2, 18 oktober 2010.

³⁴ Stuk 37-F (2009-2010) – Nr. 2, 10 december 2010.

³⁵ Stuk 37-G (2009-2010) – Nr. 2, 3 november 2010.

³⁶ Stuk 37-E (2009-2010) – Nr. 2, 12 januari 2011.

- De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid besprak op 9 november 2010 het verslag van het Rekenhof over de rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap³⁷.
- De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 30 november 2010 het verslag van het Rekenhof over de subsidiëring van de landinrichting³⁸.
- De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 30 november 2010 het verslag van het Rekenhof over het economisch toezicht van de Vlaamse Milieu-maatschappij op de financiering van de Waterzuivering³⁹.

Het verslag van het Rekenhof over de subsidiestromen Toerisme werd besproken tijdens een actualiteitsdebat in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement op 27 oktober 2010⁴⁰.

5.1.7 Activiteitenverslag

Op 16 juni 2010 heeft de voorzitter van het Rekenhof het activiteitenverslag over 2009 overhandigd aan de voorzitter van het Vlaams Parlement, in aanwezigheid van parlementsleden en pers.

5.1.8 Werkbezoeken

Op 30 april 2010 kwam de Commissie van Financiën en Begroting op werkbezoek.

Op 7 december 2010 ontving het Rekenhof een fractie van het Vlaams Parlement.

³⁷ Stuk 37-H (2009-2010) – Nr. 2, 22 december 2010.

³⁸ Stuk 37-M (2009-2010) – Nr. 2, 12 januari 2011.

³⁹ Stuk 37-A (2010-2011) – Nr. 2, 25 januari 2011.

⁴⁰ Actualiteitsmotie. Stuk 763 (2010-2011) – Nr. 2, 27 oktober 2010.

5.2 Overleg met de Interne Audit van de Vlaamse Administratie

Sinds de oprichting van het agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) in 2002, plegen vertegenwoordigers van IAVA en het Rekenhof regelmatig overleg over o.a. (de afstemming van) hun beide plannings, audittechnieken en individuele onderzoeken. In het kader van de rondetafelconferentie (zie 5.4) werd in 2009 een afsprakennota tussen het Rekenhof en IAVA ondertekend. Voor het onderdeel *Informatie-uitwisseling* van de afsprakennota vergaderde een beperkte vertegenwoordiging van het Rekenhof en IAVA op 26 januari, 21 juni en 26 november 2010 over o.a. de volgende punten:

- rondgang bij beleidsraden en/of managementcomités,
- strategisch plan Rekenhof voor de periode 2010-2014,
- beheersovereenkomst IAVA voor de periode 2011-2015,
- nieuwe controlemethodiek Rekenhof voor ontvangsten en uitgaven,
- voorbereiding evaluatie afsprakennota.

De afsprakennota voorziet in jaarlijks overleg per beleidsdomein tussen enerzijds het Rekenhof en IAVA en anderzijds de beleidsraad en/of het managementcomité. Vertegenwoordigers van het Rekenhof hebben tijdens het najaar 2010 deelgenomen aan het overleg bij alle beleidsdomeinen, behalve LNE.

Verder nemen medewerkers van het Rekenhof op ad-hocbasis contact op met IAVA naar aanleiding van bv. de monitoring en risicoanalyse, een audit, enz.

In het kader van het KIR-project (kwaliteit van informatie en rapportering), waarmee IAVA een model wil ontwikkelen voor de informatie- en rapporteringsprocessen bij de Vlaamse overheid, heeft IAVA twee ontwerpdocumenten opgesteld, die door het Rekenhof werden becommentarieerd:

- De handreiking KIR (leidraad voor de leidend ambtenaren van de agentschappen);
- Het generiek controleprogramma KIR (leidraad voor audits door IAVA).

5.3 Overleg met het agentschap Centrale Accounting

Het Rekenhof en het IVA Centrale Accounting hebben in 2010 tweemaal vergaderd over de visumcontrole door het Rekenhof en de rekeningen van diensten met afzonderlijk beheer.

Het Rekenhof heeft op 21 december 2010 de basisideeën over zijn nieuwe controlemethodiek voor ontvangsten en uitgaven bij het IVA Centrale Accounting afgetoetst en toegelicht.

5.4 Rondetafelconferentie⁴¹

In het kader van de rondetafelconferentie en het concept single audit heeft het Rekenhof in de loop van 2010 met het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en de Interne Audit van de Vlaamse Administratie overlegd over de mogelijkheden tot samenwerking bij de rekeningencontrole, binnen de context van de huidige wetgeving inzake het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisoren. Daarbij kwamen thema's aan bod als informatie-uitwisseling over strategie en planning, monitoring en risicoanalyse, rapportering, controlemethodieken, handleidingen en goede praktijken. Op 26 januari 2011 kon een afsprakennota tussen het Rekenhof, IAVA en IBR over samenwerking rond financiële audit in de Vlaamse Gemeenschap officieel worden ondertekend.

Bij de voorbereiding van het rekendecreet heeft het kabinet Financiën en Begroting een insteek gevraagd van het Rekenhof over het deel single audit. Daarmee kon het concept single audit, zoals gedefinieerd in het verslag van het Rekenhof over de rondetafelconferentie van controleactoren en gecontroleerden in de Vlaamse Gemeenschap, worden geïntegreerd in de regelgeving. Het ontwerp van decreet werd op 8 december 2010 ingediend bij het Vlaams Parlement.

⁴¹ Zie ook hoofdstuk 3.

6 Internationale samenwerking

6.1 International Organization of Supreme Audit Institutions

Het Rekenhof was tot het twintigste INTOSAI-congres (november 2010) voorzitter van de subcommissie voor internecontrolenormen van de Internationale Organisatie van Hoge Controle-instellingen (INTOSAI – International Organization of Supreme Audit Institutions). Het heeft als dusdanig de driejaarlijkse plenaire vergadering van die subcommissie voorgezeten (Moskou, februari 2010). In de loop van 2010 werden de werkzaamheden rond twee nieuwe INTOSAI-documenten afgerond: over de onafhankelijkheid van de interne audit in de publieke sector en over de relatie tussen hoge controle-instellingen (HCI's) en interne auditors. Als voorzitter van de subcommissie heeft het Rekenhof verslag uitgebracht over de uitvoering van zijn werkprogramma aan de stuurgroep van de INTOSAI-commissie voor beroepsnormen (Kopenhagen, mei 2010) en aan de plenaire vergadering van de commissie, het INTOSAI-bestuurscomité en het INTOSAI-congres (Johannesburg, november 2010). Beide documenten werden bekrachtigd door het INTOSAI-congres en werden in het ISSAI-normenkader opgenomen als INTOSAI GOV 9140 en 9150. Het congres bekrachtigde ook de overdracht van het voorzitterschap van de subcommissie aan de HCI van Polen.

Het Rekenhof was eind januari 2010 gastheer voor een technische vergadering in het kader van de stuurgroep van de INTOSAI-commissie voor beroepsnormen. Er werd gewerkt aan een model om de auditmandaten van HCI's wereldwijd op een systematische manier in kaart te brengen. Daarnaast droeg het Rekenhof, als lid van de betrokken INTOSAI-werkgroepen, in de loop van 2010 bij aan de totstandkoming van nieuwe INTOSAI-normen over verantwoording en transparantie van HCI's (ISSAI 20 en 21) en over programma-evaluatie. Het droeg ten slotte als INTOSAI-lid bij aan enkele andere INTOSAI-initiatieven.

6.2 European Organization of Supreme Audit Institutions

Het Rekenhof is lid van de Europese Organisatie van Hoge Controle-instellingen (EUROSAI – European Organization of Supreme Audit Institutions). Het heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van het ontwerp van strategisch plan 2011-2017 van de organisatie, alsook aan de totstandkoming van een samenwerkingsovereenkomst tussen EUROSAI en de Europese Confederatie van Instituten van Interne Auditors (ECIIA). Verder heeft het meegewerkt aan de thematische voorbereiding van het achtste EUROSAI-congres (2011), met name de congres thema's over de audit van onafhankelijke agentschappen voor regulering en over de rol van HCI's op het vlak van de verantwoordingsplicht (accountability) van openbare bestuurders.

Het Rekenhof heeft als lid deelgenomen aan de reguliere werkzaamheden van de EUROSAI-werkgroep voor informatietechnologie (IT), de werkgroep voor milieu-audit (onder meer plenaire vergadering op Texel, oktober 2010) en de taakgroep voor de audit van rampgerelateerde hulpstromen (onder meer vergadering in Kiev, juni 2010). In het kader van de IT-werkgroep draagt het sinds 2010 als moderator actief bij aan de IT-zelfevaluatie (self-assessment) van HCI's.

Het Rekenhof heeft verder vertegenwoordigers afgevaardigd naar EUROSAI-seminaries over het remediëren (met name via IT-tools) van de zogenoemde tax gap (Den Haag, januari 2010, en Moskou, november 2010), over de audit van klimaatverandering (Kopenhagen, maart 2010) en over de audit van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (seminarie van het EU-contactcomité en EUROSAI, Praag, oktober 2010).

6.3 Europese Rekenkamer

Het Rekenhof werkt samen met de Europese Rekenkamer aan de controle van de uitgaven van de Europese Unie. Auditeurs uit de Vlaamse sector waren in 2010 waarnemer bij de volgende onderzoeken van de Europese Rekenkamer:

- DAS-verklaring JINT,
- DAS-verklaring ELGF,
- Steun in de dierlijke sector.

Naast de samenwerking op het vlak van de controle bestaat er een overlegstructuur voor HCI's van de lidstaten van de Europese Unie, die hen de mogelijkheid biedt thema's van gemeenschappelijk belang in samenwerking met de Europese Rekenkamer te bespreken. Zo vond op 18 en 19 oktober 2010 de vergadering van het Contactcomité van voorzitters in Luxemburg plaats en werden twee vergaderingen van de verbindingsagenten van de HCI's van de Europese Unie georganiseerd in Praag op 26 en 27 april 2010 en in Luxemburg op 9 en 10 december 2010.

Het Rekenhof is lid van de werkgroepen inzake de rapporten van nationale HCI's over financieel management van Europese gelden, inzake btw, van het informatienetwerk over het gemeenschappelijk landbouwbeleid, de Lissabonstrategie - Europa 2020 en het begrotingsbeleid, en van de Public Procurement Updating Group (overheidsopdrachten).

Het Belgische Rekenhof en de rekenkamer van Slovenië nemen het co-voorzitterschap van de werkgroep Public Procurement Updating Group waar. De opdracht van de werkgroep bestaat erin het werk van de vroegere Working Group on Public Procurement te actualiseren. Het Belgische Rekenhof is voorzitter van de Task Group nr. 3, die belast is met het opstellen van een handleiding die juridische vragen behandelt (*guide on EU procurement rules*). Op 14 en 15 oktober 2010 organiseerde het Portugese Rekenhof een seminarie over de producten van de updating Groep. De delegatie van het Belgische Rekenhof gaf er presentaties over de werkzaamheden van Task Group nr. 3.

7 Recurrente controleactiviteiten

Onder recurrente activiteiten vallen de taken waartoe het Rekenhof wettelijk is verplicht. Het gaat om:

- begrotingsonderzoek en algemene rekening;
- controle van de rekeningen van de instellingen;
- controle van de rekeningen van de rekenplichtigen;
- controle van visumdossiers, inclusief controle van de vastleggingen;
- andere verplichte taken, zoals controle van de leerlingentelling.

7.1 Begrotingsonderzoek, algemene rekening en rekeningenboek

Het Rekenhof heeft zijn bevindingen over de meerjarenbegroting 2011-2014 en de eerste aanpassing van de begroting 2010 in één rapport gebundeld en op 20 mei 2010 meegedeeld aan het Vlaams Parlement⁴². De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft dat verslag besproken op 25 mei 2010. Zijn opmerkingen bij de tweede begrotingsaanpassing voor het jaar 2010 heeft het Rekenhof op 26 oktober 2010 verstuurd. Het verslag over de initiële begroting 2011 heeft het op 10 november 2010 bezorgd aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting⁴³, die het heeft besproken op 16 november 2010.

Zowel de controle van de algemene rekening 2008 als van de algemene rekening 2009 werden in 2010 gefinaliseerd. Een prefiguratie 2009 werd niet opgesteld omdat de algemene rekening 2009 tijdig werd ingediend. Het Rekenhof heeft op 15 juni 2010 een rekeningenboek over 2008 aan

⁴² Stuk 20-A (2009-2010) – Nr. 1, 21 mei 2010.

⁴³ Stuk 16 (2010-2011) – Nr. 1, 10 november 2010.

het Vlaams Parlement bezorgd⁴⁴, dat werd besproken in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting op 12 oktober 2010. Het bezorgde op 29 december 2010 een rekeningenboek over 2009⁴⁵, dat in voornoemde commissie werd besproken op 22 februari 2011. Sommige artikelen uit de rekeningenboeken werden besproken in een vakcommissie (zie hoofdstuk 8).

7.2 Rekeningen van de instellingen

Het financieel risicomodel (FiRM) van het Rekenhof, dat de intensiteit bepaalt waarmee de controle van een instelling wordt uitgevoerd, wordt toegepast voor de rekeningencontroles vanaf 2005. Bij de beëindiging van een rekeningencontrole worden exitgesprekken gevoerd met de geauditeerden.

7.2.1 Rekeningen van de diensten met afzonderlijk beheer

De onderstaande tabel toont de data waarop het Rekenhof de rekeningencontrole van de diensten met afzonderlijk beheer (DAB's) beëindigd heeft verklaard. De controleverklaringen uit 2010 en het eerste kwartaal van 2011 staan in het vet. De financiële controleresultaten neemt het Rekenhof op in zijn rekeningenboek.

	Rekening 2008	Rekening 2009
Beheersdienst van het Kasteel - Domein van Gaasbeek	30/03/10	07/08/10
Beheersdienst van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen (KMSKA)	13/04/10	14/09/10
Catering	20/04/10	26/10/10
Centrum voor Informatie, Communicatie en Vorming in de Welzijnssector (CICOV)	30/03/10	14/09/10
Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap Landcommanderij Alden Biesen	30/03/10	14/09/10
Entiteit ICT-beleid (e-IB)	30/03/10	26/10/10
Fonds voor de financiering van het urgentieplan voor de sociale huisvesting (FFUSH)	30/03/10	26/10/10

⁴⁴ Stuk 36-A (2009-2010) – Nr. 1, 17 juni 2010.

⁴⁵ Stuk 36 (2010-2011) – Nr. 1, 5 januari 2011.

	Rekening 2008	Rekening 2009
Grondfonds	30/03/10	26/10/10
Herstelfonds	30/03/10	04/11/10
Hogere Zeevaartschool	13/04/10	10/08/10
Inschrijvingsgelden Centra voor Volwassenenonderwijs	13/04/10	17/08/10
Linkerscheldeover	30/03/10	20/07/10
Loodswezen	13/04/10	23/11/10
Luchthaven Antwerpen	30/03/10	23/11/10
Luchthaven Oostende ⁴⁶	-	-
Minafonds	30/03/10	14/09/10
Overheidspersoneel	20/04/10	12/10/10
Schoonmaak	20/04/10	04/11/10
Uitleendienst Kampeermateriaal voor de Jeugd		14/09/10
Vlaams Infrastructuurfonds (VIF)	06/04/10	26/10/10
Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)	30/03/10	04/11/10
Vloot	30/03/10	23/11/10
Waarborgfonds Microfinanciering	30/03/10	10/08/10

7.2.2 Rekeningen van de Vlaamse openbare instellingen en agentschappen

De onderstaande tabel toont de data waarop het Rekenhof de rekeningencontrole van de Vlaamse openbare instellingen (VOI's) en agentschappen⁴⁷ beëindigd heeft verklaard. De controleverklaringen uit 2010 en het eerste kwartaal 2011 staan in het vet. De financiële controleresultaten neemt het Rekenhof op in zijn rekeningenboek.

⁴⁶ De Vlaamse minister van Financiën en Begroting is in 2010 ingegaan op de vraag van het Rekenhof aangepaste rekeningen over 2005-2008 in te dienen.

⁴⁷ Bepaalde VOI's kregen door het project Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) een nieuwe structuur.

	Rekening 2008	Rekening 2009
Categorie A		
Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investerings- uitgaven (FFEU)	30/03/10	23/11/10
Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuur- sector (FIVA)	09/03/10	14/09/10
Fonds Jongerenwelzijn (FJW)	20/04/10	18/11/10
Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI)	16/02/10	10/08/10
Fonds voor Stationsomgevingen	09/02/10	12/10/10
Garantiefonds voor Huisvesting	22/12/09	19/10/10
Grindfonds	02/03/10	22/06/10
Hermesfonds	30/03/10	23/11/10
Herplaatsingsfonds	29/09/09	19/10/10
Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams- Brabant (Vlabinvest)	03/11/09	20/07/10
Pendelfonds	30/03/10	04/11/10
Rubiconfonds	05/01/10	19/10/10
Topstukkenfonds		14/09/10
Vlaams Brusselfonds (VBF)	07/07/09	18/11/10
Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD)	07/07/09	12/10/10
Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)	23/03/10	05/10/10
Vlaams Toekomstfonds	28/07/09	04/11/10
Categorie B		
Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT-Vlaanderen)	27/04/10	
Universitair Ziekenhuis Gent (UZG)	20/04/10	
Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW)	13/04/10	
Sui generis		
Gemeenschapsonderwijs (Go!)	04/05/10	
Reproductiefonds Vlaamse Musea (RVM) ⁴⁸	09/02/10	
Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL)	16/03/10	14/12/10
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)	06/04/10	15/03/11
Vlaamse Opera (VLOPERA) ⁴⁹	27/04/10	

⁴⁸ De activiteiten van het Reproductiefonds werden op 1 april 2008 overgenomen door een nieuwe organisatie: vzw Lukas – Art in Flanders.

⁴⁹ De vzw Vlaamse Opera is op 30 juni 2008 de VOI Vlaamse Opera opgevolgd.

	Rekening 2008	Rekening 2009
Andere instellingen		
Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM)	09/03/10	17/08/10
Kind en Gezin	02/03/10	10/11/10
Nv Tunnel Liefkenshoek	27/04/10	10/08/10
Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Geel (OPZ Geel)	20/04/10	22/03/11
Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Rekem (OPZ Rekem)	13/04/10	15/03/11
Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) ⁵⁰	27/04/10	
Vlaamse Radio- en Televisieomroep (VRT)	20/04/10	18/11/10
EVA publiekrechtelijk		
Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV)	04/05/10	
De Scheepvaart	27/04/10	23/02/11
Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (VAIO-FIT)	23/02/10	23/11/10
Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming Syntra Vlaanderen	16/03/10	23/11/10
Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)	30/03/10	23/02/11
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)	20/04/10	08/03/11
Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW)	27/04/10	
Vlaamse Regulator voor de Media (VRM)	16/02/10	27/07/10
Vlaamse Reguleringinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG)	16/02/10	01/02/11
Vlaamse Vervoermaatschappij (VVM) – De Lijn	20/04/10	23/02/11
Waterwegen en Zeekanaal	27/04/10	23/11/10
EVA privaatrechtelijk		
Europees Sociaal Fonds (ESF)-Agentschap Vlaanderen	20/04/10	
Herculesstichting	24/11/09	14/09/10
Jobpunt Vlaanderen	20/04/10	22/03/11
Limburgse Reconversie Maatschappij nv (LRM)	04/05/10	09/11/10
Participatiemaatschappij Vlaanderen nv (PMV)	01/06/10	08/03/11
Vlaamse Participatiemaatschappij nv (VPM)	24/04/10	14/12/10

⁵⁰ In het kader van beter bestuurlijk beleid is de VLOR een strategische adviesraad geworden.

	Rekening 2008	Rekening 2009
Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)	20/04/10	05/01/11
Vzw De Rand	20/04/10	01/03/11
IVA met rechtspersoonlijkheid		
Agentschap voor Infrastructuurwerken in het onderwijs (AGION)	06/01/10	26/10/10
Commissariaat-Generaal voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openlucht recreatie (BLOSO)	02/03/10	26/10/10
De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)	23/03/10	05/10/10
Toerisme Vlaanderen	30/03/10	18/11/10
Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden aangelegenheden (VIPA)	23/02/10	17/08/10
Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) ⁵¹	16/02/10	
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	09/03/10	14/09/10
Vlaams Zorgfonds	27/04/10	05/10/10
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	16/03/10	04/11/10
Eigen Vermogens		
EV Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (EV-ILVO)	13/04/10	
EV Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (EV-INBO)	27/04/10	
Ondersteunend Centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos (OC-ANB)	01/06/10	15/03/11
Strategische Adviesraden		
Strategische Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST)	04/05/10	15/03/11
Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening (SARO)	13/04/10	01/03/11
Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARIV)	27/04/10	15/03/11
Strategische Adviesraad Wonen (SAR Wonen)	13/04/10	01/03/11
Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij (SAR LV)	06/04/10	15/03/11
Strategische adviesraad Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC)	27/04/10	24/01/11
Strategische adviesraad Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)		01/02/11

⁵¹ In 2009 overgedragen aan het Hermesfonds, VLAO effectief opgeheven met ingang van 1 januari 2010.

7.2.3 Rekeningen van de universiteiten

Het Rekenhof controleert de jaarrekeningen van de universiteiten⁵² en verleent er zijn visum aan. In 2010 hebben alle universiteiten de rekeningen tot en met 2009 voorgelegd. De onderstaande tabel toont de data waarop het Rekenhof de rekeningencontrole beëindigd heeft verklaard. De controleverklaringen uit 2010 en het eerste kwartaal 2011 staan in het vet.

Universiteit	Rekening 2007	Rekening 2008
Universiteit Gent (UGent)	21/04/09	23/02/11
Vrije Universiteit Brussel (VUB)	04/05/10	
Katholieke Universiteit Brussel (KUB)	01/06/10	23/02/11
Katholieke Universiteit Leuven (KULeuven)	23/02/10	23/02/11
Universiteit Hasselt (UH)	25/08/09	23/02/11
Universiteit Antwerpen (UA)	04/05/10	10/03/11

7.2.4 Investeringsmaatschappijen

In het kader van artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen bracht het Rekenhof verslag uit aan het Vlaams Parlement over de onderstaande rekeningen:

06/04/2010	Rekeningen 2004-2005 van Participatiemaatschappij Vlaanderen nv	Stuk 37-D (2009-2010) – Nr. 1, 12 april 2010
06/04/2010	Rekeningen 2004-2005 van de Vlaamse Participatiemaatschappij nv	Stuk 37-C (2009-2010) – Nr. 1, 12 april 2010
06/04/2010	Rekeningen 2004-2005 van de Limburgse Reconversie Maatschappij nv en haar gespecialiseerde dochterondernemingen HWP nv en de Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij nv	Stuk 37-B (2009-2010) – Nr. 1, 12 april 2010
29/06/2010	Rekeningen 2006-2007 van de Vlaamse Milieuholding nv	Stuk 37-L (2009-2010) – Nr. 1, 2 juli 2010
29/12/2010	Rekeningen 2006-2007 van de Gimvindus nv	Stuk 37-D (2010-2011) – Nr. 1, 5 januari 2011
29/12/2010	Rekeningen 2006-2007 van de Participatiemaatschappij Vlaanderen nv	Stuk 37-E (2010-2011) – Nr. 1, 5 januari 2011

⁵² Met toepassing van artikel 43, §2, van de wet van 27 juli 1971 op de financiering en de controle van de universitaire instellingen.

29/12/2010	Rekeningen 2006-2007 van de Textiel Vlaanderen nv	Stuk 37-F (2010-2011) – Nr. 1, 5 januari 2011
29/12/2010	Rekeningen 2006-2007 van de Waarborgbeheer nv	Stuk 37-G (2010-2011) – Nr. 1, 5 januari 2011
05/01/2011	Rekeningen 2006-2007 van de Vlaamse Participatiemaatschappij nv	Stuk 37-H (2010-2011) – Nr. 1, 10 januari 2011
05/01/2011	Rekeningen 2006-2007 van de Limburgse Reconversiematschappij nv en haar gespecialiseerde dochteronderneming HWP nv	Stuk 37-I (2010-2011) – Nr. 1, 10 januari 2011

7.2.5 Rekeningen van het Vlaams Parlement

Ter uitvoering van het protocol van 4 juli 2006 heeft het Rekenhof de voorzitter van het Vlaams Parlement op 4 mei 2010 een controleverslag overgelegd over de rekeningen 2009 van het Vlaams Parlement.

Het Rekenhof heeft eveneens op 4 mei 2010 gerapporteerd over de controle van de jaarrekening 2009 van de aan het Vlaams Parlement verbonden instellingen, met name het Kinderrechtencommissariaat, de Vlaamse Ombudsdienst, het Instituut Samenleving en Technologie en het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie.

Op 18 mei 2010 heeft het Rekenhof ter uitvoering van het protocol van 28 april 1997 zijn opmerkingen over de rekening 2009 van het Pensioenfonds van het Vlaams Parlement aan de voorzitter van het fonds meegedeeld.

7.3 Rekeningen van de rekenplichtigen en controle van de ontvangsten

Het Rekenhof oefent een wettigheidcontrole uit op de openbare ontvangsten en uitgaven, onder meer middels de controle van de rekeningen van de rekenplichtigen. In 2010 werden 56 rekeningen van openbare rekenplichtigen afgesloten, zoals blijkt uit de onderstaande tabel.

Type van administratieve afsluiting	Aantal
Periodieke rekeningen	36
Eindebeheersrekeningen	20
Tekortrekeningen	0
Totaal	56

Tot 2008 selecteerde het Rekenhof periodiek, op grond van risico-inschatting, een aantal ontvangsten- en warenrekeningen voor grondige controle. Het was de bedoeling zo gedurende een meerjarige controlecyclus het totale controleveld van de rekeningen af te dekken. Bij de controle van de verrichtingen 2008 hield het Rekenhof rekening met het veranderde controlelandschap: de rekeningen van de individuele rekenplichtigen werden geïntegreerd in de rekeningen van de centrale ontvangstenrekenplichtige. Voor de selectie van grondig te controleren verrichtingen heeft het Rekenhof daarom zijn vroegere uitgangspunt, de rekeningen van de rekenplichtigen, ingewisseld voor de ontvangstartikelen van de middelenbegroting.

Ook voor 2009 selecteerde het Rekenhof in verschillende beleidsdomeinen een aantal ontvangstenartikelen waarvan het de aangerekende verrichtingen aan een grondige controle heeft onderworpen. Op die manier heeft het bijna 17% van de ruim 1.142 miljoen EUR geraamde ontvangsten grondig gecontroleerd, buiten de transfers door de federale overheid. Voor 2009 selecteerde het Rekenhof vooral de verrichtingen op wachtrekeningen, op rekeningen voor derdengelden en op een aantal begrotingsfondsen, alsook Europese subsidies en ontvangsten uit de verkoop van publicaties. Het betrof ontvangsten uit acht verschillende beleidsdomeinen. Over de resultaten van die controle werd gerapporteerd in het rekeningenboek over 2009.

7.4 Visum en vereffenaar kort

De controle op de uitgaven die aan het voorafgaand visum van het Rekenhof zijn onderworpen, gebeurde grondig of summier op basis van een op voorhand uitgevoerde selectie. Het Rekenhof selecteerde periodiek, op grond van risico-inschatting, een aantal basisallocaties voor grondige controle. Het was de bedoeling op die manier gedurende een meerjarige controlecyclus de totaliteit van de basisallocaties af te dekken. Begrotingsjaar 2010 was het laatste jaar van die controlecyclus.

De ordonnanceringsen via het voorafgaand visum die in 2009 op een selectie van basisallocaties werden aangerekend, heeft het Rekenhof

aan een grondige controle onderworpen. Van die ordonnancerings heeft het ook de vastleggingen grondig gecontroleerd. De ordonnancerings via vereffenaar kort⁵³ werden steekproefsgewijs gecontroleerd. Bijkomend werd een grondige controle uitgevoerd op grote vastleggingen voor overheidsopdrachten.

Daarbij werden de volgende onderzoeksvragen gehanteerd:

- wettelijkheid: worden de wettelijke, reglementaire en contractuele beschikkingen die op de uitgave betrekking hebben, in acht genomen?
- werkelijkheid: is het bestaan van de verbintenis of de schuldvoordering met voldoende documenten gestaafd en worden enkel de werkelijk verschuldigde bedragen op het juiste moment aan de schuldeiser uitbetaald?
- regelmatigheid: is de uitgave door de bevoegde instanties goedgekeurd en volgens de juiste procedures tot stand gekomen en is ze op een correcte wijze aangerekend?

Alle andere ordonnancerings via het voorafgaand visum uit de voornoemde periode werden aan een summiere controle onderworpen.

Over de resultaten van de controles van januari tot december 2009 werd op hoofdlijnen verslag uitgebracht aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2009.

Bij de aanpassing van de begroting 2010 werden alle uitgaven vanaf augustus 2010 volledig vrijgesteld van het voorafgaand visum van het Rekenhof⁵⁴. De diensten van de ministeries van de Vlaamse Gemeenschap hebben de vereffeningsdossiers tot eind 2010 na betaling ter controle aan het Rekenhof voorgelegd volgens de bepalingen van de initiële begroting. Op die manier heeft het Rekenhof zijn controles van de uitgaven na betaling voor het volledige jaar 2010 kunnen uitvoeren. Over die controleresultaten zal worden gerapporteerd in het rekeningenboek over 2010.

Voor een aantal kleine gereguleerde subsidies voert het Rekenhof een a-posterioriconrole uit op de betalingsdossiers. Het onderzoek behelst niet alleen de controle van de wettelijkheid, de werkelijkheid en de regelmatigheid van de uitgaven, maar ook de kwaliteit van de regelgeving en de controle door de administratie.

In 2010 werden de volgende onderzoeken afgerond:

- subsidies voor de vzw's *Huis van het Nederlands*,

⁵³ Het betreft een systeem van centrale uitgaven die niet zijn onderworpen aan het voorafgaand visum van de controleur van de vastleggingen en van het Rekenhof, ter vervanging van het systeem van de vroegere geldvoorschottenrekeningen.

⁵⁴ Decreet van 30 juni 2010 houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010, artikel 15.

- subsidies voor bedrijfsbegeleiding in de biologische landbouw,
- zorg- en gezondheidssubsidies met opbrengsten van de Nationale Loterij.

De tegensprekelijke procedure werd gevoerd en over de resultaten werd op hoofdlijnen gerapporteerd in het rekeningenboek over 2008 en 2009.

In 2010 werd een onderzoek naar kleine gereguleerde subsidies aangekondigd, met name voor de zorgboerderijen en demonstratieprojecten, alsook voor de circuskunsten. Over de resultaten van die lopende onderzoeken zal na de tegensprekelijke procedure worden gerapporteerd in het rekeningenboek over 2010.

7.5 Leerlingentelling

De bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten bepaalt dat het toegewezen gedeelte van de opbrengst van de btw wordt verdeeld tussen de Franse en Vlaamse Gemeenschap volgens de verdeling van het aantal leerlingen op basis van bij wet vastgestelde objectieve criteria (artikel 39, §2). De wet van 23 mei 2000 heeft die criteria vastgelegd en de controle van de leerlingentelling aan het Rekenhof opgedragen. Na twee tussentijdse interne rapporten schrijft het Rekenhof externe deskundigen aan voor de statistische verwerking van de resultaten van de controle. Het eindrapport over de controle van de leerlingentelling 2010 werd op 6 oktober 2010 voorgelegd aan de federale regering en het federale parlement. Ook heeft het Rekenhof op 15 december 2010 zijn richtlijnen voor de leerlingentelling van 2011 aan de onderwijsministers bezorgd.

7.6 Mandaten en vermogensaangiften

Sinds 1 januari 2005 legt de wetgeving aan tal van openbare mandatarissen en hoge ambtenaren van alle overheden de verplichting op twee documenten in te dienen bij het Rekenhof: enerzijds een lijst van hun mandaten, ambten en beroepen (jaarlijks), anderzijds een vermogensaangifte (bij aanvang/stopzetting van een aangifteplichtig mandaat of

ambt). De onder gesloten omslag ingediende vermogensaangiften worden ongeopend bewaard in een daartoe speciaal beveiligde opslagruimte.

In 2010 werden de mandatenlijsten na controle gepubliceerd in de eerste editie van het Belgisch Staatsblad van 13 augustus 2010. Ook de lijsten van de personen die in strijd met de toepasselijke wetgeving hun mandatenlijst of vermogensaangifte niet bij het Rekenhof indienden, werden gepubliceerd.

8 Niet-recurrente controleactiviteiten

8.1 Monitoring, risicoanalyse en selectie

Met het oog op een optimale selectie van onderzoeken werkt het Rekenhof met een risicogeoriënteerde monitoring⁵⁵ en selectie (MoRiSe). Als onderdeel van de monitoring brengt het Rekenhof de beleidsdomeinen in kaart. Het heeft daartoe de kernopdrachten van de overheid geïdentificeerd: dat zijn de belangrijkste taken of sleutelopdrachten die aan één of meer entiteiten zijn toevertrouwd. Alle relevante informatie over de kernopdrachten wordt verzameld, alsook over relevante ontwikkelingen die zich voordoen. Om de prioriteit van een onderzoek te bepalen, is de Nederlandse kamer overgegaan tot de identificatie van risico's, de inschatting van kans en impact, alsook tot de beoordeling van de risico-beheersing. Om zijn effectiviteit en toegevoegde waarde te maximaliseren, concentreert het Rekenhof zich op grotere risico's die de overheid onvoldoende beheerst, de zogenaamde restrisico's. Zij vormen de basis voor de mogelijke onderzoeksonderwerpen die vervolgens worden getoetst aan de volgende selectiecriteria: verbeterpunten, toegevoegde waarde, budgettair gewicht en interesse van het Vlaams Parlement.

Dit risicomodel vormt de basis voor de selectie van mogelijke thematische onderzoeken per beleidsdomein, met rapportering in afzonderlijke verslagen aan het parlement of in het rekeningenboek. Het risicomodel kan eveneens leiden tot topics of aandachtspunten bij de rekeningencontrole van één of meer instellingen, waarover in het rekeningenboek verslag wordt uitgebracht. Tijdens de monitoring noteert het Rekenhof ook belangrijke aandachtspunten die een specifiek beleidsdomein overstijgen. Dergelijke aandachtspunten kunnen resulteren in een horizontaal onderzoek. Ook rapporteert het Rekenhof op regelmatige tijdstippen

⁵⁵ Monitoring biedt het Rekenhof inzicht in de controledomeinen en volgt de ontwikkelingen in de controledomeinen systematisch op. Aan de hand van die informatie kunnen mogelijke knelpunten in de werking van de overheid worden gedetecteerd en vervolgens onderzoeken of audits worden geselecteerd.

over een Europees thema en voert het onderzoeken uit op verzoek van het Vlaams Parlement.

De Nederlandse kamer heeft op 14 december 2010 het monitoring-verslag met de sectorbrede prioriteitenlijst van mogelijke onderwerpen van thematisch onderzoek goedgekeurd. Rekening houdend met praktische aspecten heeft de Vlaamse sector vervolgens het operationeel plan 2011 opgesteld.

Dit hoofdstuk belicht de beleidsdomeinoverschrijdende onderzoeken, alsook de thematische en financiële onderzoeken per beleidsdomein. Het betreft de onderzoeken waarover het Rekenhof in 2010 heeft gerapporteerd aan het Vlaams Parlement, alsook de audits die het in 2010 heeft aangevat of voortgezet. Over de financieel-thematische onderzoeken, topics en horizontale onderzoekspunten bij de rekeningencontrole heeft het Rekenhof verslag uitgebracht in het rekeningenboek over 2008 en in het rekeningenboek over 2009.

Een schematisch overzicht van de gepubliceerde verslagen en de niet-recurrente activiteiten per beleidsdomein zijn opgenomen als bijlage 3 en 4.

8.2 Beleidsdomeinoverschrijdende onderzoeken

Uitvoeringsrapportering 2008 beheersovereenkomsten

Het Rekenhof ging na of het rapporteringsproces over de uitvoering van de beheersovereenkomsten behoorlijk functioneert. Het selecteerde zes agentschappen uit verschillende beleidsdomeinen: het Agentschap Binnenlands Bestuur (beleidsdomein Bestuurszaken), het Agentschap voor Onderwijsdiensten (beleidsdomein Onderwijs), het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (beleidsdomein Welzijn), de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (beleidsdomein Woonbeleid), het Vlaams Subsidieagentschap Werk en Sociale Economie (beleidsdomein Sociale Economie) en het Agentschap Wegen en Verkeer (beleidsdomein Mobiliteit). Het Rekenhof heeft de zes beheersovereenkomsten en uitvoeringsrapporteringen over 2008 op eenzelfde manier onderzocht. Die beperkte steekproef staat niet toe de gemeenschappelijke bevindingen te veralgemenen naar de niet-onderzochte agentschappen. Toch signaleert het onderzoek belangrijke aandachtspunten voor de volgende generatie beheersovereenkomsten. Het biedt ook een vergelijkingsbasis voor de praktijk bij elk van de agentschappen. In de zes eindverslagen heeft het Rekenhof zijn

gemeenschappelijke bevindingen op basis van de onderzochte beheersovereenkomsten en uitvoeringsrapporteringen toegevoegd. Details over de tegensprekelijke procedure zijn opgenomen onder de betrokken beleidsdomeinen.

Personeelsuitgaven van de ministeriële kabinetten en de bestuurlijke gevolgen van hun afslanking

Het Rekenhof heeft in 2010 een audit uitgevoerd naar de samenstelling van de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering en naar de bezoldiging van hun personeelsleden. In het regeerakkoord 2009-2014 beoogde de Vlaamse Regering een versterking van de beleidsondersteunende rol van de Vlaamse administratie, onder meer door een afslanking van de kabinetten. Het Rekenhof ging na of er een werkelijke afslanking van de kabinetten heeft plaatsgevonden en of die gepaard ging met een evolutie in de taakverdeling en samenwerking tussen de ministeriële kabinetten en departementen. Daarbuiten onderzocht het of het personeel van de kabinetten werd bezoldigd volgens de regelgeving en of het Vlaams Parlement op een transparante wijze wordt geïnformeerd over de samenstelling van de kabinetten. Het Rekenhof kondigde het onderzoek op 23 maart 2010 aan. In het kader van de tegensprekelijke procedure werd het voorontwerp van verslag op 8 april 2011 voorgelegd aan het departement Diensten Algemeen Regeringsbeleid en het departement Financiën en Begroting.

Jaarverslagen van de Vlaamse openbare rechtspersonen

In het kader van de controle van de rekeningen 2008 heeft het Rekenhof bijzondere aandacht geschonken aan de wijze waarop de Vlaamse openbare rechtspersonen hun jaarverslag opstelden. De jaarverslagen moeten de financiële informatie uit de jaarrekening aanvullen en verduidelijken en zijn een informatiebron voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse burgers. Over de onderzoeksbevindingen werd gerapporteerd in het rekeningenboek over 2008.

8.3 Europese Unie

De Nederlandse kamer heeft beslist op regelmatige tijdstippen te rapporteren over een Europees thema.

*Organisatie en beheer van de middelen van het Europees Sociaal Fonds in Vlaanderen*⁵⁶

Het Rekenhof onderzocht de organisatie en het beheer van middelen voor ESF-projecten in Vlaanderen in het kader van het EU-Operationeel Programma 2007-2013. De vzw ESF-agentschap staat in voor het beheer, de opvolging, de monitoring, de evaluatie en de bijsturing van het ESF-beleid in Vlaanderen in samenwerking met de piloothouders, namelijk de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie (VSAWSE), Syntra Vlaanderen, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de dienst Beroepsopleiding van het departement Onderwijs. In deze audit lag de nadruk op de organisatie en het beheer van deze middelen, de selectie van projecten en de Vlaamse cofinanciering. In het kader van de tegensprekelijke procedure legde het Rekenhof het voorontwerp van verslag op 24 november 2009 voor aan het departement Werk en Sociale Economie en aan het ESF-agentschap. Het ontwerpverslag werd op 1 juni 2010 bezorgd aan de ministers van Werk en van Sociale Economie. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 15 september 2010⁵⁷.

⁵⁶ Dit onderzoek betreft het beleidsdomein Werk en Sociale Economie.

⁵⁷ Stuk 37-N (2009-2010) – Nr. 1, 17 september 2010.

8.4 Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid

Thematisch onderzoek

Cel Gelijke Kansen in Vlaanderen. Een onderzoek van de subsidiestromen

Het Rekenhof wijdde een audit aan de subsidiëring door de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen (GKV), een cel binnen de Vlaamse overheid die het Vlaamse gelijkekansenbeleid mee voorbereidt, uitvoert, evalueert en coördineert. Ze richt zich in het bijzonder op de bestrijding van achterstellings- en uitsluitingsmechanismen die worden veroorzaakt door gender, seksuele oriëntatie en ontoegankelijkheid. De cel kende over de periode 2006-2009 jaarlijks tussen 59 en 77 subsidies toe, met subsidieplafonds tussen 4,1 en 5,4 miljoen EUR, verdeeld over 4 subsidiestromen. Het Rekenhof ging na of voor de 4 subsidiestromen een sluitende juridische omkadering bestaat en of de regelgeving wordt nageleefd bij de toekenning en uitbetaling van die subsidies. Daarnaast kwam in het onderzoek de organisatiebeheersing bij GKV aan bod, als ook de transparantie van de subsidiefinanciering en de uitvoering van de moties van aanbeveling van het Vlaams Parlement. In het kader van de tegensprekelijke procedure legde het Rekenhof het voorontwerp van verslag op 11 mei 2010 voor aan het departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid en op 26 oktober 2010 aan de minister van Gelijke Kansen. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 29 december 2010⁵⁸.

⁵⁸ Stuk 37-C (2010-2011) – Nr. 1, 5 januari 2011.

8.5 Bestuurszaken

Thematisch onderzoek

Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

Het Rekenhof onderzocht de uitvoeringsrapportering 2008 van de beheersovereenkomst met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. In het kader van de tegensprekelijke procedure heeft het Rekenhof het voorontwerp van verslag op 3 februari 2010 voorgelegd aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur en het departement Bestuurszaken. Het bezorgde het ontwerpverslag op 30 maart 2010 aan de Vlaamse minister van Bestuurszaken en Binnenlands Bestuur en aan de Vlaamse minister van Steden. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 25 mei 2010⁵⁹. De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme wijdde er op 19 oktober 2010 een bespreking aan.

8.6 Financiën en Begroting

Thematisch onderzoek

Vlaams Fiscaal Platform: inning van de leegstandsheffing inzake bedrijfsruimten

Medio 2008 werd het Vlaams Fiscaal Platform operationeel als informatieplatform voor de Vlaamse fiscale heffingen. Het Rekenhof onderzocht de inning langs dat platform van de leegstandsheffing bedrijfsruimten door de Vlaamse belastingdienst in 2008. Het Rekenhof heeft de controleresultaten op 28 april 2010 meegedeeld aan de Vlaamse

⁵⁹ Stuk 37-G (2009-2010) – Nr. 1, 31 mei 2010.

minister van Financiën en Begroting. Het bracht verslag uit aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2008.

ESR-vorderingensaldo 2009 van de Vlaamse Gemeenschap

Het Rekenhof onderzocht hoe het departement Financiën en Begroting en het intern verzelfstandigd agentschap Centrale Accounting het ESR-vorderingensaldo 2009 raamden, vaststelden en rapporteerden. Het ging na in welke mate zij daarbij de principes van het ESR 95⁶⁰ respecteerden en of het ESR-vorderingensaldo volstaat als maatstaf voor de normering van het Vlaamse begrotingsbeleid. Het heeft de Vlaamse minister voor Financiën en Begroting op 25 november 2010 zijn onderzoeksbevindingen meegedeeld. De resultaten zijn aan bod gekomen in het rekeningenboek over 2009.

Topic bij de rekeningencontrole

Interventies van de Vlaamse overheid met betrekking tot de financiële crisis

In de herfst van 2008 trof een wereldwijde financiële crisis de internationale bankwereld. Dat noopte verschillende overheden tot een ingrijpen. Het Rekenhof bracht de interventies in kaart waarmee de Vlaamse overheid tegemoetkwam aan de dringende liquiditeitsbehoeften van een aantal Belgische banken ingevolge de financiële crisis. Het betreft de steun aan Dexia, Ethias en KBC. De resultaten zijn aan bod gekomen in het rekeningenboek over 2009 en werden besproken in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting op 22 februari 2011.

Vlaams Fonds voor de Lastendelging: coördinatie met entiteiten voor de dossierafhandeling

Het Vlaams Fonds voor de Lastendelging moet een snelle betaling van bepaalde uitgaven, onder meer ingevolge gerechtelijke uitspraken, mogelijk maken. Het Rekenhof heeft in het verleden vastgesteld dat die doelstelling niet werd bereikt. Het wees de Vlaamse minister van Financiën en Begroting daar nogmaals op bij de controle van de rekening 2008 van het VFLD. Over de onderzoeksbevindingen werd aan het Vlaams Parlement gerapporteerd in het rekeningenboek over 2008.

⁶⁰ Het ESR 95 is een Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, op grond waarvan de Europese overheden hun vorderingensaldi berekenen, waarmee Europa onder meer de naleving van de Maastrichtnorm opvolgt.

Advies

Begroting

Op 23 februari 2010 heeft het Rekenhof het antwoord van de Vlaamse Regering op zijn advies bij de begrotingsrapportering geëvalueerd.

Rekendecreet

Het Rekenhof heeft op 29 september 2010 de Vlaamse Regering geadviseerd over het voorontwerp van rekendecreet. Op zijn verzoek werd dit advies op 19 oktober 2010 ook meegedeeld aan de voorzitter van het Vlaams Parlement, samen met een voorstel tot wijziging van sommige bepalingen van het voorontwerp. Dat voorstel werd op dezelfde datum ook aan de Vlaamse Regering bezorgd. Naar aanleiding van de indiening van het ontwerp van rekendecreet gaf het Rekenhof op 21 december 2010 een geactualiseerd advies met een aangepast wijzigingsvoorstel.

8.7 Internationaal Vlaanderen

Thematisch onderzoek

Subsidiestromen Toerisme

Het Rekenhof onderzocht de vier budgettair belangrijkste subsidiestromen in het beleidsveld toerisme, namelijk de subsidies voor evenementen, voor het kunststedenactieplan, voor het kustactieplan en voor toeristisch-recreatieve projecten. Hoewel het telkens gaat om financiële ondersteuning van toeristische projecten, bestaan tussen de vier subsidiestromen grondige verschillen. Het Rekenhof besteedde vooral aandacht aan de kwaliteit van de beleidsdoelstellingen en de regelgeving, aan het toekennings- en controleproces en aan de opvolging en evaluatie. In het kader van de tegensprekelijke procedure werden de onderzoeksbevindingen op 9 maart 2010 voorgelegd aan het departement Internationaal Vlaanderen en het agentschap Toerisme Vlaanderen. Op 24 juni 2010 werd het ontwerp van verslag bezorgd aan de Vlaamse minister van Toerisme. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond

plaats op 28 september 2010⁶¹. De plenaire vergadering van het Vlaams Parlement wijdde er op 27 oktober 2010 een bespreking aan.

8.8 Economie, Wetenschap en Innovatie

Thematisch onderzoek

Stimuleringsbeleid startend ondernemerschap⁶²

In vergelijking met andere Europese landen scoort Vlaanderen laag wat betreft startend ondernemerschap. Er zijn relatief veel bestaande, maar weinig instromende ondernemers. Naast de initiatieven uit de private sectoren, het middenveld, de federale en Europese overheid, neemt of steunt de Vlaamse overheid een reeks maatregelen op het vlak van financiering, sensibilisering, toeleiding, opleiding en begeleiding. Het Rekenhof gaat na of de Vlaamse overheid een doelgericht en samenhangend beleid heeft geformuleerd om startend ondernemerschap te stimuleren en of dat beleid door haar wordt geëvalueerd en bijgestuurd. De audit werd aangekondigd op 6 juli 2010. Rapportering aan het Vlaams Parlement volgt.

Topic bij de rekeningencontrole

IWT: tekort aan betaalkredieten

Het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) steunt innovatieve projecten of activiteiten met verscheidene kredietlijnen van de Vlaamse overheid. Sinds eind 2009 kampt het echter met betalingsproblemen door krediettekorten. De betalingsachterstand bedroeg eind 2009 bijna 47 miljoen EUR. Over de onderzoeksbevindingen werd verslag uitgebracht aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2009. De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie wijdde er op 30 november 2010 een bespreking aan.

⁶¹ Stuk 37 (2010-2011) – Nr. 1, 1 oktober 2010.

⁶² Bij dit onderzoek is ook het beleidsdomein Werk en Sociale Economie betrokken.

Overheveling (gedeelte) vermogen VLAO aan Hermesfonds

In het kader van zijn controle op de jaarrekening 2009 van het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid (Hermesfonds), heeft het Rekenhof de overdracht onderzocht van een gedeelte van de vermogensbestanddelen, rechten en verplichtingen van het eind 2008 opgeheven intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) aan het Hermesfonds. Aan het Vlaams Parlement werd verslag uitgebracht in het rekeningenboek over 2009.

8.9 Onderwijs en Vorming***Thematisch onderzoek****Pedagogische en administratieve ondersteuning van basisscholen en secundaire scholen*

Het Rekenhof heeft een onderzoek uitgevoerd naar de ondersteuning op pedagogisch en administratief vlak in het leerplichtonderwijs. De overheid financiert en subsidieert beleids- en ondersteunend personeel met puntenenveloppen. De scholen kiezen zelf de betrekkingen die daarmee worden opgericht en het opleidingsniveau van het personeel dat ze daarvoor in dienst nemen. Elke betrekking staat voor een aantal punten dat varieert volgens het diploma van het personeelslid en de functie die het uitoefent. Het Rekenhof ging na of het financierings- en subsidiëringstelsel van het beleids- en ondersteunend personeel onderbouwd en transparant is, of het rechtmatig wordt toegepast en of de overheid het evalueert en maatregelen neemt om de ondersteuning efficiënter te maken. Het Rekenhof heeft de onderzoeksresultaten op 12 januari 2010 voorgelegd aan het departement Onderwijs en Vorming en het Agentschap voor Onderwijsdiensten en op 23 maart 2010 aan de Vlaamse minister van Onderwijs. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 15 juni 2010⁶³. De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen wijdde er op 7 oktober 2010 een bespreking aan.

Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap voor Onderwijsdiensten

Het Rekenhof onderzocht de uitvoeringsrapportering 2008 van de beheersovereenkomst met het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgO-

⁶³ Stuk 37-K (2009-2010) – Nr. 1, 17 juni 2010.

Di). In het kader van de tegensprekelijke procedure heeft het Rekenhof het voorontwerp van verslag op 6 januari 2010 voorgelegd aan het agentschap AgODi en aan het departement Onderwijs en Vorming. Het bezorgde het ontwerpverslag op 16 maart 2010 aan de Vlaamse minister van Onderwijs. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 8 juni 2010⁶⁴.

Kosteloosheid en kostenbeheersing in het basisonderwijs

Kosteloos basisonderwijs houdt in dat de basisscholen geen bijdragen mogen vragen aan de ouders voor kosten die noodzakelijk zijn om de ontwikkelingsdoelen na te streven of de eindtermen te bereiken. Daarnaast begrenst de overheid de kosten die basisscholen mogen aanrekenen voor activiteiten en materialen die daarvoor niet noodzakelijk zijn. Om de kosteloosheid en kostenbeheersing te kunnen realiseren, heeft de overheid de werkingsmiddelen van de scholen verhoogd. Het Rekenhof heeft nagegaan of het beleid voldoende garanties biedt op kosteloos basisonderwijs en op beheersing van de aan de ouders aanrekenbare kosten. Het Rekenhof heeft zijn onderzoek op 23 februari 2010 aangekondigd en het voorontwerp van verslag op 11 januari 2011 bezorgd aan het onderwijsdepartement en het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Op 15 maart 2011 heeft het zijn ontwerpverslag voorgelegd aan de minister van Onderwijs. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 20 mei 2011.

Toezicht op de kwaliteit van het onderwijs door de inspectie

Het Vlaamse onderwijs scoort zeer goed in internationale peilingen. Tegelijk scoort het slechter voor de zwakste leerlingen. Bewaking van de onderwijskwaliteit is noodzakelijk om de uitmuntendheid blijvend te stimuleren en om de knelpunten te detecteren en te remediëren. De Vlaamse overheid heeft in 2009 een nieuw decreet uitgevaardigd over de kwaliteit van het onderwijs. Het Rekenhof ging na of de overheid met dit nieuwe kwaliteitsdecreet een deugdelijk toezichtsbeleid op de onderwijskwaliteit voert. Het Rekenhof heeft zijn onderzoek op 23 februari 2010 aangekondigd. In het kader van de tegensprekelijke procedure werd het voorontwerp van verslag op 3 mei 2011 voorgelegd aan het onderwijsdepartement, aan het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming, en aan het inspectiekorps. Voorlegging aan de minister en rapportering aan het Vlaams Parlement volgen.

Horizontaal onderzoekspunt bij de rekeningencontrole

Vlaamse universiteiten en btw

Sinds 1 juli 2007 is een gewijzigd artikel 6 van het btw-wetboek van kracht. Het Rekenhof onderzocht hoe de universiteiten op het gewijzig-

⁶⁴ Stuk 37-J (2009-2010) – Nr. 1, 11 juni 2010.

de artikel reageerden. Het ging in het bijzonder na welke wijzigingen de universiteiten inzake btw uitvoerden, hoe zij de problematiek concreet aanpakten en welke gevolgen dit voor hen had. Het Rekenhof heeft zijn bevindingen op 9 maart 2010 voorgelegd aan de rectoren van de universiteiten en op 27 april 2010 voorgelegd aan de Vlaamse minister van Onderwijs. Verslaggeving aan het Vlaams Parlement vond plaats in het rekeningenboek over 2008.

Toepassing van de nieuwe boekhoudregelgeving bij de Vlaamse universiteiten

De Vlaamse Regering heeft op 21 december 2007 voor de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap een nieuw boekhoudkundig schema en voorschriften voor de opstelling van de jaarrekening vastgelegd. Dat boekhoudbesluit is in werking getreden op 1 januari 2008. Het Rekenhof heeft onderzocht of de Vlaamse universiteiten hun jaarrekening 2008 opstelden overeenkomstig het nieuwe besluit en of de toepassing ervan heeft geleid tot een uniforme rapportering. Het heeft ook voor alle onderzochte universiteiten de waarderingsregels en hun toepassing onderzocht. Het onderzoek betrof de zes Vlaamse universiteiten. Het Rekenhof bracht verslag uit aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2009.

Topic bij de rekeningencontrole

Defiscalisering van het wetenschappelijk onderzoek in het UZ Gent

Naar analogie met zijn onderzoeken bij de universiteiten en de hogescholen in 2007 en 2008, heeft het Rekenhof in het kader van zijn controle op de jaarrekening 2008 de toepassing van de defiscaliseringsmaatregel bij het UZ Gent onderzocht. Verslaggeving aan het Vlaams Parlement vond plaats in het rekeningenboek over 2008.

Toepassing door de VUB van de wetgeving op de overheidsopdrachten

Het Rekenhof heeft bij zijn controle op de jaarrekening 2007 van de VUB bijzondere aandacht gehad voor de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten. Het bracht verslag uit aan het Vlaams Parlement in zijn rekeningenboek over 2008.

8.10 Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Thematisch onderzoek

Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Het Rekenhof onderzocht de uitvoeringsrapportering 2008 van de beheersovereenkomst met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). In het kader van de tegensprekelijke procedure heeft het Rekenhof het voorontwerp van verslag op 15 december 2009 voorgelegd aan het VAPH en aan het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het bezorgde het ontwerpverslag op 16 februari 2010 aan de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 1 juni 2010⁶⁵. De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeluid wijdde er op 9 november 2010 een bespreking aan.

Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg: doelgroepenbeleid, financiering en toezicht

Op 20 juli 2010 heeft het Rekenhof een onderzoek aangekondigd naar de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG). De audit wil onderzoeken in welke mate de door de regelgever afgebakende doelgroepen lokaal worden ingevuld door de CGG en wat de mogelijke determinanten zijn voor het blijven bestaan van de wachtlijsten. Daarnaast gaat de audit na of de huidige financiering transparant is en of ze is afgestemd op de beoogde resultaten. Ten slotte onderzoekt de audit de mate waarin de inspectie kan garanderen dat de zorgkwaliteit voldoende is. Rapportering aan het Vlaams Parlement volgt.

Topic bij de rekeningencontrole

Controle van het voorraadbeheer van geneesmiddelen bij OPZC Geel, OPZC Rekem en UZ Gent⁶⁶

Het Rekenhof onderzocht of de openbare psychiatrische zorgcentra Geel en Rekem en het Universitair Ziekenhuis Gent de voorraad geneesmiddelen in hun centrale apotheek adequaat en correct beheren.

⁶⁵ Stuk 37-H (2009-2010) – Nr. 1, 4 juni 2010.

⁶⁶ Het UZ Gent ressorteert onder het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Het Rekenhof heeft zijn bevindingen op 16 maart 2010 meegedeeld aan de Vlaamse ministers van Onderwijs en van Welzijn. Verslaggeving aan het Vlaams Parlement vond plaats in het rekeningenboek over 2008.

Vlaams Zorgfonds: thesaurie- en vermogensbeheer

Naar aanleiding van zijn controle van de rekening 2008 van het Vlaams Zorgfonds, heeft het Rekenhof onderzocht hoe dit fonds zijn thesaurie en vermogen beheerde en hoe het daarover rapporteerde in zijn jaarrekening en jaarverslag. Het heeft zijn bevindingen op 27 april 2010 overgelegd aan de Vlaamse minister van Financiën en Begroting. Het bracht verslag uit aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2008.

Fonds Jongerenwelzijn: inning van kinderbijslag

In het kader van zijn controle op de jaarrekening 2009 van het Fonds Jongerenwelzijn, heeft het Rekenhof bijzondere aandacht gehad voor de inning door dit fonds van de kinderbijslagen voor de jongeren die het hulp verleent. Over de onderzoeksbevindingen werd verslag uitgebracht aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2009. De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoede wijdde er op 1 maart 2011 een bespreking aan.

Kind en Gezin: inkomensgerelateerde kinderopvang

De Vlaamse Regering riep in 2009 een nieuw systeem voor zelfstandige opvangvoorzieningen (IKG-systeem) in het leven, dat gezinnen ook in zelfstandige opvangvoorzieningen laat betalen volgens hun inkomen. Naar aanleiding van zijn controle op de jaarrekening 2009 van Kind en Gezin onderzocht het Rekenhof deze inkomensgerelateerde opvang in de zelfstandige sector. De onderzoeksresultaten kwamen aan bod in het rekeningenboek over 2009. De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoede wijdde er op 1 maart 2011 een bespreking aan.

8.11 Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Thematisch onderzoek

Controle op de uitvoering van het cultureel-erfgoedbeleid

Het Rekenhof onderzocht de controle op de uitvoering van het cultureel-erfgoedbeleid door de gesubsidieerde cultureel-erfgoedactoren: archief- en documentatiecentra, musea en gemeenten (convenantpartners). Deze subsidiëring bestaat in een enveloppenfinanciering op grond van

beleidsplannen, jaarlijkse verantwoordingen evenals evaluaties van de uitvoering van de beleidsplannen en convenants. In de afgelopen beleidsperiode bepaalden diverse decreten de subsidieregelingen; het cultureel-erfgoeddecreet van 2008 integreerde de subsidiëring van de verschillende werkvormen in één decreet. Het Rekenhof ging na of de regelgeving een sluitend juridisch kader biedt, of het toezicht conform de regelgeving verloopt en of er kwaliteitsvolle evaluaties plaatsvinden. Ook onderzocht het de benutting van de controleresultaten voor bijsturing en voor evaluatie van het doelbereik. In het kader van de tegensprekelijke procedure deelde het zijn voorlopige onderzoeksresultaten op 25 mei 2010 mee aan het IVA Kunsten en Erfgoed. Na verwerking van dat antwoord bezorgde het Rekenhof op 27 juli 2010 het ontwerpverslag aan de Vlaamse minister van Cultuur. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 30 november 2010⁶⁷. De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media wijdde er op 28 april 2011 een bespreking aan.

Ondersteuningsbeleid van de letteren in Vlaanderen

Binnen het letterenbeleid is er een versnippering van taken over verschillende organisaties. Naast het Vlaams Fonds voor de Letteren verstrekken nog andere overheidsorganisaties subsidies voor de letteren. Dikwijls ontbreken objectieve en transparante subsidieprocedures. Het onderzoek werd op 12 juli 2010 aangekondigd. Het Rekenhof ging na of de organisatie van het ondersteuningsbeleid voor de letterensector voldoet aan de voorwaarden voor effectieve en transparante subsidiëring. In het kader van de tegensprekelijke procedure legde het Rekenhof het ontwerpverslag op 1 februari 2011 tegelijk voor aan de Vlaamse minister van Cultuur en aan de administratie (IVA Kunsten en Erfgoed en Vlaams Fonds voor de Letteren). Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 20 april 2011.

Topic bij de rekeningencontrole

Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie: Line Extensions

Het mediadecreet staat de VRT toe onder bepaalde voorwaarden buiten zijn openbare omroepopdracht commerciële activiteiten te verrichten, waaronder line extensions. Dat zijn commerciële activiteiten die verband houden met de VRT-netten en -programma's en een toegevoegde waarde inhouden voor de omroepopdracht. Bij de rekeningencontrole 2008 onderzocht het Rekenhof die line extensions. Het Rekenhof heeft zijn controlebevindingen op 20 april 2010 overgelegd aan de Vlaamse minister van Financiën en Begroting. Het bracht verslag uit aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2008.

⁶⁷ Stuk 37-B (2010-2011) – Nr. 1, 1 december 2010.

8.12 Werk en Sociale Economie

Thematisch onderzoek

Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie

Het Rekenhof onderzocht de uitvoeringsrapportering 2008 van de beheersovereenkomst met het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie (VSAWSE). In het kader van de tegensprekelijke procedure heeft het Rekenhof het voorontwerp van verslag op 3 februari 2010 voorgelegd aan het VSAWSE en het departement Werk en Sociale Economie. Het bezorgde het ontwerpverslag op 30 maart 2010 aan de Vlaamse minister van Werk en de Vlaamse minister van Sociale Economie. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 1 juni 2010⁶⁸.

Organisatie en beheer van de middelen van het Europees en Sociaal Fonds in Vlaanderen

Zie 8.3 Europese Unie.

Personeelscyclus van de VDAB

Op 16 maart 2010 heeft het Rekenhof een onderzoek aangekondigd naar de personeelscyclus van de VDAB. Het Rekenhof zal nagaan of de VDAB zijn personeelsaangelegenheden beheerst door o.a. het personeelsplan, de rechtspositieregelingen en enkele personeelsprocessen (werving en selectie, mobiliteit, toekenning van de salarissen, vergoedingen en toelagen) te onderzoeken. Rapportering volgt in 2011.

Topic bij de rekeningencontrole

VDAB: aanwending tewerkstellingspremies 50+

Een van de stimulansen uit het Vlaams meerbanenplan is een tijdelijke loonpremie die de werkgever kan bekomen voor de tewerkstelling van 50-plussers. Omdat de VDAB jaarlijks een belangrijk ongebruikt overschot rapporteert - van de 104 miljoen EUR dotaties die de VDAB daarvoor in de periode 2006-2009 bewaarde, bleef 65 miljoen EUR ongebruikt - bracht het Rekenhof het systeem in kaart. Het bracht verslag uit

⁶⁸ Stuk 37-I (2009-2010) – Nr. 1, 4 juni 2010.

aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2008. De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie wijdde er op 25 november 2010 een bespreking aan.

8.13 Landbouw en Visserij

Topic bij de rekeningencontrole

FIVA: aanrekening op de vastleggingsmachtigingen

De decreetgever heeft het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA) in 1997 opgericht om structurele problemen in de visserij- en aquacultuursector op te lossen. Het FIVA kan in dit kader rentesubsidies en kapitaalpremies verstrekken en leningen waarborgen. Daarvoor kan het over een jaarlijkse vastleggingsmachtiging op de begroting beschikken. Het Rekenhof heeft bij zijn controle van de jaarrekening 2008 van het FIVA de aanrekeningen op en de opvolging van deze vastleggingsmachtigingen onderzocht. Gelet op het relatief jonge bestaan van de instelling, heeft het de gegevens van bij de oprichting (1997) in het onderzoek betrokken. Het Rekenhof bracht verslag uit aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2008.

8.14 Leefmilieu, Natuur en Energie

Thematisch onderzoek

Subsidiëring van de landinrichting

Het Rekenhof heeft een onderzoek uitgevoerd naar de subsidiestromen in de landinrichting. Landinrichtingsprojecten willen landelijke gebieden zodanig inrichten dat alle facetten die in het gebied aanwezig zijn (milieu, natuur, landbouw, recreatie, cultuurhistorie), zich volwaardig kunnen ontwikkelen. De overheid draagt bij in de landinrichting door subsidies te verlenen, zowel aan de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) als aan an-

dere publiekrechtelijke rechtspersonen (gemeenten, provincies, ruilverkavelingscomités en polders en wateringen) en particulieren. Het Rekenhof ging na of de subsidies voor landinrichting correct worden toegekend en uitbetaald en of er voldoende controle bestaat op de aanwending door de subsidietrekkers. In het kader van de tegensprekelijke procedure heeft het Rekenhof het voorontwerp van verslag op 29 september 2009 voorgelegd aan het departement Leefmilieu, Natuur en Energie en aan de Vlaamse Landmaatschappij en op 20 april 2010 aan de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 7 september 2010⁶⁹. De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak het verslag op 30 november 2010.

Economisch toezicht van de Vlaamse Milieumaatschappij op de financiering van de waterzuivering

Het programmadecreet 2005 heeft de drinkwatermaatschappijen verantwoordelijk gemaakt voor de afvalwaterzuivering. Voor de gemeentelijke sanering (de aanleg en het onderhoud van rioleringen) kunnen ze overeenkomsten met gemeentelijke rioolbeheerders sluiten; voor de bovengemeentelijke sanering (de bouw van collectoren en zuiveringsstations) hebben ze met Aquafin een overeenkomst afgesloten. De sanering wordt gefinancierd door de waterverbruikers (via heffingen, bijdragen en vergoedingen) en het Vlaams Gewest (via een aanvullende werkingstoelage). De decreetgever heeft, sinds 2005, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) aangeduid als economisch toezichthouder (EnT) op de financiering van de waterzuivering in Vlaanderen. Het Rekenhof ging na of de EnT zijn taak op adequate wijze uitvoert. In het kader van de tegensprekelijke procedure werden de onderzoeksresultaten op 16 maart 2010 aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) voorgelegd. Op 6 juli 2010 bezorgde het Rekenhof het ontwerpverslag aan de Vlaamse minister van Leefmilieu. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 4 november 2010⁷⁰. De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed wijdde er op 30 november 2010 een bespreking aan.

Bijdrage van de gemeentelijke samenwerkingsovereenkomsten tot het duurzaam Vlaams milieubeleid op het vlak van energie

Op 20 juli 2010 heeft het Rekenhof een audit aangekondigd naar de bijdrage van de gemeentelijke samenwerkingsovereenkomsten tot het duurzaam Vlaams milieubeleid op het vlak van energie. In overeenstemming met de doelstellingen van de samenwerkingsovereenkomsten stelt zich de vraag in welke mate het instrument toegevoegde waarde levert aan het Vlaamse milieubeleid, toegepast op het thema energie. Daarnaast zou deelname aan de samenwerkingsovereenkomsten moe-

⁶⁹ Stuk 37-M (2009-2010) – Nr. 1, 9 september 2010.

⁷⁰ Stuk 37-A (2010-2011) – Nr. 1, 8 november 2010.

ten leiden tot een meer duurzaam lokaal energiebeleid en energiegelbruik. Rapportering volgt in 2011.

Inzet van de flexibiliteitsmechanismen in het Vlaamse klimaatbeleid

Om te voldoen aan het Kyotoprotocol dient Vlaanderen zijn uitstoot van broeikasgassen in de periode 2008-2012 te doen dalen met 5,2%. Naast het nemen van interne reducerende maatregelen op bijvoorbeeld het vlak van transport of gebouwen, kan de Vlaamse overheid ook gebruik maken van flexibiliteitsmechanismen. Die bieden de mogelijkheid emissierechten op te kopen die voortkomen uit projecten in het buitenland of overschotten over te kopen van andere Kyotopartijen. Naast het departement LNE staan ook het departement EWI en PMV in voor de aankopen. Het Rekenhof onderzocht of de Vlaamse overheid een degelijk kader heeft uitgewerkt voor de inzet van de flexibiliteitsmechanismen. Daarna werd nagegaan of de mechanismen op een doelmatige manier worden ingezet. Tot slot onderzocht het Rekenhof of er een evaluatie plaatsvindt van het Vlaams beleid en of op basis daarvan wordt bijgestuurd en gerapporteerd. Rapportering aan het Vlaams Parlement volgt in 2011.

Topic bij de rekeningencontrole

Afdeling Operationeel Waterbeheer van de VMM: boekhoudkundige verwerking van aankoopfacturen

De decreetgever heeft in 2006 de departementale afdeling Water aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) overgedragen. Bij zijn controle van de jaarrekeningen 2008 onderzocht het Rekenhof of de VMM de aankoopfacturen van haar afdeling Operationeel Waterbeheer passend goedkeurde en tijdig en correct in haar boekhouding registreerde. Het Rekenhof deelde zijn controlebevindingen op 16 maart 2010 mee aan de Vlaamse ministers van Financiën en Begroting en van Leefmilieu. De onderzoeksbevindingen kwamen aan bod in het rekeningenboek over 2008.

8.15 Mobiliteit en Openbare Werken

Thematisch onderzoek

Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap Wegen en Verkeer

Het Rekenhof onderzocht de uitvoeringsrapportering 2008 van de beheersovereenkomst met het Agentschap Wegen en Verkeer. In het kader van de tegensprekelijke procedure heeft het Rekenhof het voorontwerp van verslag op 12 november 2009 voorgelegd aan het Agentschap Wegen en Verkeer en het departement Mobiliteit en Openbare Werken. Het bezorgde het ontwerpverslag op 26 januari 2010 aan de Vlaamse Minister van Mobiliteit en Openbare Werken. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 25 mei 2010⁷¹. De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken besprak het verslag op 28 oktober 2010.

Wegwerken van gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen

Om het aantal doden en zwaargewonden ten gevolge van het wegverkeer terug te dringen, stelde de Vlaamse minister van Openbare Werken in 2002 voor in sneltempo 800 zogenoemd gevaarlijke punten - locaties met in verhouding veel ongevallen met doden of gekwetsten - weg te werken. Het was de bedoeling op 5 jaar tijd alle punten aan te pakken voor een bedrag van 500 miljoen EUR. Een coördinerend studie bureau zou als gedelegeerd bouwheer optreden en zorgen voor het voorontwerp van de infrastructuurwerken. Die dienstverlening werd geraamd op 25 miljoen EUR. Het Rekenhof onderzocht de wijze waarop de Vlaamse overheid - en in de eerste plaats het intern verzelfstandigd agentschap Wegen en Verkeer (AWV) - het project heeft aangepakt en welke resultaten werden geboekt tegen welke prijs. In het kader van de tegensprekelijke procedure heeft het Rekenhof het voorontwerp van verslag bezorgd aan de administratie op 24 augustus 2010. Op 11 januari 2011 bezorgde het Rekenhof het ontwerpverslag aan de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken. Verslaggeving aan het Vlaams Parlement vond plaats op 15 maart 2011⁷². De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken wijdde er op 24 en 31 maart 2011 een bespreking aan.

⁷¹ Stuk 37-E (2009-2010) – Nr. 1, 31 mei 2010.

⁷² Stuk 37-J (2010-2011) – Nr. 1, 15 maart 2011.

Advies

Vertraging bij grote infrastructuurwerken

Op 25 november 2009 heeft het Vlaams Parlement een Commissie Versnelling van Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten opgericht, die moet nagaan wat de oorzaken zijn van de vertraging van grote infrastructuurprojecten, hoe andere Europese regio's omgaan met dergelijke vertragingen en hoe de besluitvorming in Vlaanderen kan versnellen. Het Rekenhof werd in dat kader op 16 december 2009 om advies gevraagd en uitgenodigd zijn standpunt in de commissie toe te lichten. Het heeft zijn advies gebaseerd op een aantal grote projecten van de Vlaamse overheid die het in het verleden had geauditeerd. Het verslag van het Rekenhof werd op 8 februari 2010 aan het Vlaams Parlement bezorgd en toegelicht⁷³.

Voortgangsrapportages van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel

Ter uitvoering van de beslissing van 22 maart 2005 van de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie onderzocht het Rekenhof de voortgangsrapportages van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) over de infrastructuurprojecten van het Masterplan Antwerpen. Het besteedde daarbij onder meer aandacht aan de financiële planning en daaraan verbonden risico's. De dertiende, veertiende en vijftiende voortgangsrapportage werden bezorgd aan het Vlaams Parlement op respectievelijk 19 januari⁷⁴, 20 april⁷⁵ en 29 juni 2010⁷⁶. De verslagen werden besproken in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken op respectievelijk 21 januari, 22 april en 1 juli 2010.

Topic bij de rekeningencontrole

Fonds Stationsomgevingen: oneigenlijk gebruik van het intern verzelfstandigd agentschap

Het Fonds Stationsomgevingen werd opgericht in 2007 om de infrastructuurele kosten van de herinrichting van stationsomgevingen te dragen, meer bepaald het investeringsaandeel van de VVM - De Lijn in de projecten. Bij zijn controle van de jaarrekeningen 2008 volgde het Rekenhof zijn eerdere opmerkingen over het statuut van het IVA op. Het bracht verslag uit aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2008.

⁷³ Stuk 55 (2009-2010) – Nr. 1, 8 februari 2010.

⁷⁴ Stuk 54 (2009-2010) – Nr. 3, 19 januari 2010.

⁷⁵ Stuk 54 (2009-2010) – Nr. 6, 20 april 2010.

⁷⁶ Stuk 54 (2009-2010) – Nr. 9, 7 juli 2010.

DAB Loodswezen: verwerking van openstaande facturen

In het kader van zijn controle op de jaarrekening 2009 van de DAB Loodswezen heeft het Rekenhof bijzondere aandacht besteed aan de belangrijkste wijzigingen in de rekening ingevolge de toepassing van een nieuwe richtlijn van het IVA Centrale Accounting (IVACA). Dat instrueerde de DAB Loodswezen namelijk zijn uitvoeringsrekening niet meer op kasbasis, maar op basis van de ordonnanceringen op te stellen. Aangezien de DAB een bedrijfseconomische boekhouding voert en dus op factuurbasis werkt, maakt hij geen ordonnances op. Daarom beschouwt het IVACA bij de DAB het moment waarop die de factuur ontvangt, als ordonnanceringsmoment, en dus niet het moment van betaling van de factuur. De veranderde werkwijze had een aantal implicaties op boekhoudkundig en begrotingstechnisch vlak. De resultaten zijn aan bod gekomen in het rekeningenboek over 2009.

Financiële transparantie van de nv LijnCom

In het kader van zijn controle op de rekeningen 2009 van de Vlaamse Vervoermaatschappij (VVM), heeft het Rekenhof bijzondere aandacht geschonken aan de financiële transparantie van haar dochteronderneming nv LijnCom, die sinds 2006 de reclamevoering in concessie beheert. Over de onderzoeksbevindingen werd gerapporteerd aan het Vlaams Parlement in het rekeningenboek over 2009.

Waterwegen en Zeekanaal nv: eigen ontvangsten uit concessies

In het kader van de controle op de rekeningen 2009 van de nv Waterwegen en Zeekanaal, onderzocht het Rekenhof de wijze waarop de nv haar ontvangsten uit verleende concessies in rekening heeft gebracht. De resultaten zijn aan bod gekomen in het rekeningenboek over 2009.

Tunnel Liefkenshoek nv: interne controle

Tijdens zijn controle op de jaarrekening 2008 en nadat de raad van bestuur van de nv Tunnel Liefkenshoek (TLH) de algemeen manager had ontslagen om dringende redenen, met indiening van een strafklacht met burgerlijke partijstelling, besloot het Rekenhof tot een onderzoek van de jaarrekening 2008, met bijzondere aandacht voor de interne controle bij TLH. De resultaten zijn aan bod gekomen in het rekeningenboek over 2009.

8.16 Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Thematisch onderzoek

Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen

Het Rekenhof onderzocht de uitvoeringsrapportering 2008 van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW). In het kader van de tegensprekelijke procedure heeft het Rekenhof het voorontwerp van verslag op 1 december 2009 voorgelegd aan de VMSW en het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed. Het bezorgde het ontwerpverslag op 9 februari 2010 aan de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 25 mei 2010⁷⁷. De Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie wijdde er op 14 oktober 2010 een bespreking aan.

Toezichthouder voor de sociale huisvesting

De Wooncode heeft het toezicht op de actoren die mee het Vlaamse woonbeleid realiseren (de sociale huisvestingsmaatschappijen, de huurdiensten en hun koepel, het Vlaams Woningfonds van de Grote Gezinnen, de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en de lokale besturen) in 2006 opgedragen aan een toezichthouder voor de sociale huisvesting, die administratief is ingebed in het intern verzelfstandigd agentschap Inspectie RWO en die operationeel is sinds 2009. Het Rekenhof heeft de organisatie en werking van de toezichthouder getoetst aan de kenmerken van goed toezicht: selectiviteit, onafhankelijkheid, slagvaardigheid, professionaliteit, samenwerking en transparantie. Op 23 februari 2010 kondigde het Rekenhof het onderzoek aan. In het kader van de tegensprekelijke procedure legde het het voorontwerp van verslag op 19 oktober 2010 voor aan het agentschap Inspectie RWO. Op 18 januari 2011 legde het Rekenhof het ontwerpverslag voor aan de Vlaamse minister van Wonen. Rapportering aan het Vlaams Parlement vond plaats op 6 april 2011⁷⁸.

⁷⁷ Stuk 37-F (2009-2010) – Nr. 1, 31 mei 2010.

⁷⁸ Stuk 37-K (2010-2011) – Nr. 1, 7 april 2011.

9 Controle van de provincies

9.1 Algemene rekeningen

Provincie	Jaar	Aard van de rekening	Verslag Nederlandse kamer
Antwerpen	2009	Uitvoeringsrekening van de begroting, rekening van de thesaurie, balans en resultaten-rekening	19/10/10
Limburg	2009	Uitvoeringsrekening van de begroting, rekening van de thesaurie, balans en resultaten-rekening	Niet voorgelegd ⁷⁹
Oost-Vlaanderen	2009	Uitvoeringsrekening van de begroting, rekening van de thesaurie, balans en resultaten-rekening	08/06/10
Vlaams Brabant	2009	Uitvoeringsrekening van de begroting, rekening van de thesaurie, balans en resultaten-rekening	18/11/10
West-Vlaanderen	2009	Uitvoeringsrekening van de begroting, rekening van de thesaurie, balans en resultaten-rekening	05/10/10

⁷⁹ De Nederlandse kamer heeft deze rekening op 23 februari 2011 behandeld.

9.2 Rekeningen van rekenplichtigen

Volgens het provinciedecreet worden jaarlijks alle rekeningen van de rekenplichtigen per Vlaamse provincie gecentraliseerd en aan het Rekenhof voorgelegd in één rekening. 2009 was het eerste jaar dat het Rekenhof die gecentraliseerde rekeningen heeft afgesloten. Met die afsluiting wordt bevestigd dat de vermelde rekeningensaldi correct zijn, maar wordt geenszins kwijting aan alle betrokken rekenplichtigen gegeven. De eindebeheersrekeningen worden daarenboven afgesloten met een individuele afsluitingsakte, waarbij in voorkomend geval kwijting wordt verleend. Eventuele tekorten worden eveneens vastgesteld met een afsluitingsakte.

9.3 Begrotingsonderzoek

De Nederlandse kamer heeft de onderstaande verslagen inzake onderzoek van de begroting 2011 van de provincie, van de gewone provinciebedrijven en van het intern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Onderwijs aan de provincieraden toegezonden.

Provincie	Jaar	Ontwerpbegroting	Overzending aan provinciale raden
Antwerpen	2011	Initiële begroting	05/10/10
Limburg	2011	Initiële begroting	09/11/10
Oost-Vlaanderen	2011	Initiële begroting	26/10/2010 en 03/11/2010
Vlaams Brabant	2011	Initiële begroting	03/11/10
West-Vlaanderen	2011	Initiële begroting	05/10/10

Een uitvoeringsbesluit van 5 juni 2009⁸⁰ schrapte artikel 15 van het koninklijk besluit van 2 juni 1999 op de provinciale comptabiliteit. Daardoor moeten begrotingswijzigingen niet meer voor advies aan het Rekenhof worden voorgelegd.

9.4 Handhavingcontroles

Via handhavingcontroles wordt de effectieve naleving van wetten, besluiten en reglementen in de courante dossiers van de provincies (voornamelijk subsidies en overheidsopdrachten) beoogd. Per provincie en per maand (de maanden juli en augustus uitgezonderd) worden zes vastleggingsdossiers geselecteerd: twee subsidies, twee overheidsopdrachten en twee andere. De selectie is niet willekeurig, maar integreert diverse elementen (zoals ervaring op de diensten, bewezen correcte samenstelling van dossiers,...). Over de handhavingscontroles 2009 werd in 2010 aan de provincieraden gerapporteerd.

9.5 Andere niet-recurrente activiteiten

Oprichting van intern verzelfstandigde agentschappen

In 2009 werden de IVA's opgericht door twee provincies onderzocht. Gelet op de vastgestelde gebreken werd het dossier in 2010 verder opgevolgd. Daarnaast is het Rekenhof gestart met een doorlichting van de DVO-rekeningen (dienst voor orde).

⁸⁰ Uitvoeringsbesluit van 5 juni 2009 betreffende de inwerkingtreding van sommige bepalingen van het provinciedecreet van 9 december 2005 en ter uitvoering van de artikel 151, 156, 159, 175 en 268 van het provinciedecreet van 9 december 2005.

10 Organisatie en strategie van het Rekenhof

Nederlandse kamer

Voor de controle op de Vlaamse overheidsentiteiten die onder de bevoegdheid van het Rekenhof ressorteren, is de Nederlandse kamer van het Rekenhof autonoom bevoegd. Deze kamer is als volgt samengesteld:

Voorzitter	I. Desomer
Raadsheren	J. Beckers
	R. Lesage
	J. Debucquoy
	R. Moens
Hoofdgriffier	J. Van Ingelgem

Organigram

Het organigram van het Rekenhof beoogt een outputgerichte organisatie gebaseerd op prioriteiten die zijn gepland vanuit een systeembenadering en een risicoanalyse.

Daartoe zijn de operationele diensten van het Rekenhof in twee pijlers ingedeeld: een pijler *Financiële Audit* (FA) en een pijler *Thematische Audit* (TA). De pijler Financiële Audit is bevoegd voor begrotingsonderzoek en rekeningencontrole, onderzoek van het boekhoudsysteem, de financiële toestand en het financiële beheer, evenals voor de administratieve afsluiting van de rekeningen van de rekenplichtigen. De werkzaamheden van die pijler leiden onder meer tot het jaarlijkse rekeningenboek. De pijler Thematische Audit onderzoekt de wettigheid van de verrichtingen en de procedures, alsook de goede besteding van de overheidsgelden (doelmatigheidsonderzoek). Die pijler rapporteert hoofdzakelijk in afzonderlijke verslagen aan de parlementen.

De diensten van het Rekenhof zijn administratief onderverdeeld in sectoren en directies⁸¹. De controle ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest is in handen van de 9e en de 10e directie, die samen sector III-N vormen⁸². De taakverdeling over de diensten van die twee directies houdt rekening met de indeling van de Vlaamse overheid in beleidsdomeinen⁸³ en ziet eruit als volgt:

9e directie	• dienst 1: Vlaamse begroting en algemene rekening, BD Financiën en Begroting (TA) • dienst 2: FA openbare instellingen Vlaamse Gemeenschapsaangelegenheden, BD Financiën en Begroting en BD Bestuurszaken • dienst 3: FA openbare instellingen Vlaamse Gewestaangelegenheden en BD Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid • dienst 4: Brussels Hoofdstedelijk Gewest (FA+TA), Duitstalige Gemeenschap (FA+TA), Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (FA+TA), en Vlaamse provincies (FA+TA) • dienst 5: Vlaamse Gemeenschap: controle van ontvangsten, visum en vereffenaar kort
10e directie (TA)	• dienst 1: BD Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, BD Bestuurszaken, BD Onderwijs en Vorming en Ambtenarenzaken. • dienst 2: BD Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, BD Cultuur, Jeugd, Sport en Media, BD Internationaal Vlaanderen en BD Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed, • dienst 3: BD Leefmilieu, Natuur en Energie, BD Landbouw en Visserij, BD Economie, Wetenschap en Innovatie, BD Werk en Sociale Economie, en BD Mobiliteit en Openbare Werken

Op 1 januari 2011 omvatten deze diensten uitgedrukt in voltijdse eenheden 84,50 personeelsleden.

⁸¹ Sector I bevat steundiensten voor alle directies van het Rekenhof. Sector II behandelt de federale materies. Een organigram van het Rekenhof is beschikbaar in bijlage 5.

⁸² Sector III neemt de controle op de gemeenschappen en gewesten voor zijn rekening, evenals de controle op de provincies. Sector III-N bestaat uit de Nederlandstalige directies binnen sector III. De andere directies van de sector, de 7e en 8e directie, controleren in hoofdzaak de aangelegenheden van de Franstalige Gemeenschap en het Waals Gewest. Sector III-N en sector III-F controleren ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap.

⁸³ Op 3 juni 2005 heeft de Vlaamse Regering het organisatiebesluit van de Vlaamse administratie goedgekeurd. Daarbij zijn de 13 beleidsdomeinen vastgesteld. Ook werden de bevoegdheden en de agentschappen per beleidsdomein gedefinieerd. Op 1 januari 2006 heeft het Rekenhof zijn interne organisatie daaraan aangepast.

Strategische keuzes

Op 31 juli 2003 heeft de algemene vergadering van het Rekenhof een missieverklaring goedgekeurd⁸⁴. Om zijn missie te vervullen, bouwt het Rekenhof een strategie uit die zijn onderzoeksplanning, controleaanpak en rapportering in overeenstemming brengt met de normen van de internationale organisatie van hoge controle-instellingen (INTOSAI).

In 2009 heeft de Nederlandse kamer van het Rekenhof een tweede sectoraal strategisch plan goedgekeurd, dat loopt van 2010 tot en met 2014. Het bouwt verder op het strategisch plan 2005-2009 van de sector, waarvan het de positieve realisaties wil consolideren en de andere verder verbeteren. De verbeterpunten, opgesteld n.a.v. de enquête in 2008 bij de Vlaams volksvertegenwoordigers, vormen eveneens een uitgangspunt. Daarbuiten kiest het plan voor een aantal nieuwe uitdagingen en legt het enkele eigen accenten.

De kwaliteit van de audits optimaliseren

Audits doeltreffend uitvoeren	1	Verder investeren in een juiste onderwerpkeuze
	2	De methodes voor permanente controle-opdrachten aanpassen aan de zich wijzigende context en verbeteringen in de organisatiestructuur aanbrengen
	3	De voordelen van standaardisatie van auditpraktijken benutten
	4	Streven naar een meer performante planning en beheersing van de uitvoering ervan, om controles beter te kunnen aansturen, doorlooptijden te verminderen en tijdig te rapporteren
	5	Extra aandacht besteden aan degelijke werkdossiers
	6	Meer gebruik maken van de informatiesystemen van de gecontroleerde
Een performant overheidsfunctioneren stimuleren	7	De controlebenadering baseren op de begrotings- én de beleidscyclus en hun verantwoordingen
	8	Met de Rekenhof-producten het parlementaire toezicht ondersteunen en een

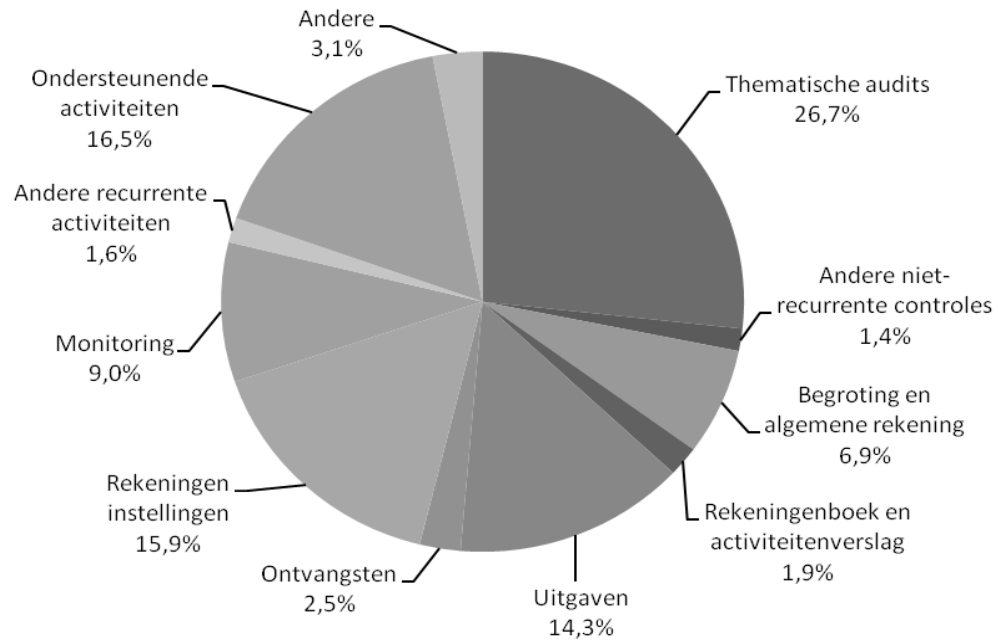
⁸⁴ De tekst van de missieverklaring is beschikbaar op de website van het Rekenhof, www.rekenhof.be.

De kwaliteit van de audits optimaliseren		
		rol spelen in het parlementaire debat
	9	Investeren in een efficiënte opvolging van de onderzoeksresultaten, met rapportering aan het Vlaams Parlement
	10	Met de publicaties ook een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat of het brede discours waarin het beleid is ingebed
	11	Overleg met andere controleorganen verder uitbouwen
Prioriteit verlenen aan de human resources		
Uitmuntendheid en deskundigheid versterken	12	De deskundigheid verhogen door het delen van kennis en ervaring
	13	Investeren in (gespecialiseerde) vorming
Een motiverende organisatie promoten	14	Een transparante en positieve horizontale en verticale communicatie verder uitbouwen
	15	De medewerkers ontwikkelingskansen bieden

Aandeel van de verschillende taken in de totale werktijd

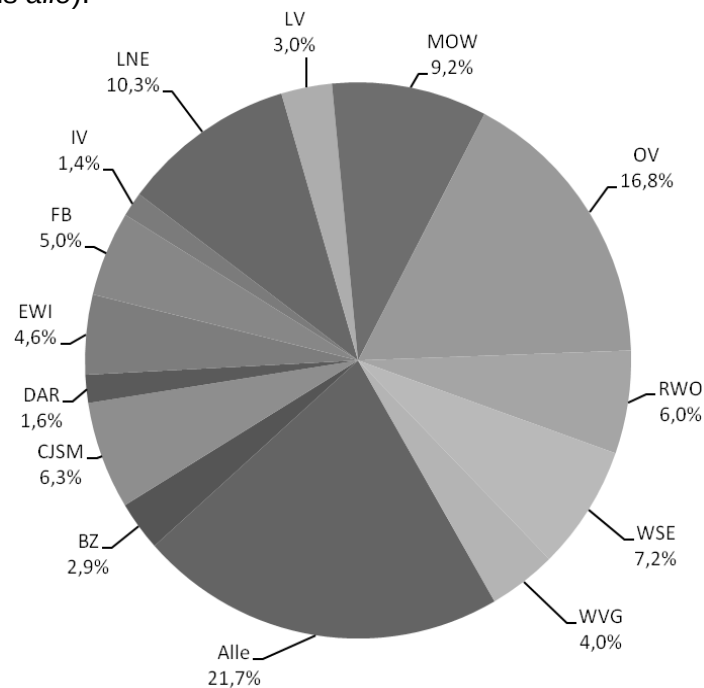
Het onderstaande diagram geeft een overzicht van het aandeel van de verschillende werkzaamheden in de totale werktijd van de sector⁸⁵. Uit de figuur blijkt dat in 2010 de sector 26,7% van de werktijd heeft besteed aan thematische onderzoeken. De controle van de rekeningen van instellingen nam 15,9% van de werktijd in beslag, de controle van de ontvangsten en uitgaven 16,8%. Het aandeel van de monitoringactiviteiten bedroeg 9%. Het aandeel van de ondersteunende activiteiten (opleiding, ontwikkeling methodieken, deelname aan strategische projecten, enz.) lag op 16,5%.

⁸⁵ De percentages zijn beperkt tot de controleactiviteiten van de sector in de Vlaamse Gemeenschap, exclusief Vlaamse provincies, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en Duitstalige Gemeenschap.

Verdeling van de werkzaamheden over de beleidsdomeinen

De organisatie van de Vlaamse overheid is gebouwd rond 13 beleidsdomeinen. De onderstaande grafiek licht toe hoe de auditactiviteiten van 2010 zijn verdeeld over de beleidsdomeinen. De beleidsdomeinen Onderwijs en Vorming (16,8%), Leefmilieu, Natuur en Energie (10,3%) en Mobiliteit en Openbare Werken (9,2%) nemen het grootste deel van de audittijd in beslag. 21,7% van de werktijd wordt besteed aan onderzoeken die betrekking hebben op verschillende beleidsdomeinen (bv. begrotingsonderzoek). Zij worden beschouwd als onverdeeld (in de grafiek aangeduid als *alle*).

Bijlage 1: Briefwisseling met het Vlaams Parlement⁸⁶

Datum	Onderwerp
12/01/2010	Informatie over komende publicaties en contactpersonen
19/01/2010	Controle dertiende voortgangsrapportage BAM
08/02/2010	Advies over vertraging bij grote infrastructuurprojecten
12/02/2010	Lijst onbeantwoorde brieven
23/02/2010	Kosteloosheid en de kostenbeheersing in het basisonderwijs (aankondiging)
23/02/2010	Toeziachter voor de sociale huisvesting (aankondiging)
23/02/2010	Aanbevelingen over de begrotingsrapportering door de Vlaamse Regering
23/02/2010	Toeziacht op de kwaliteit van het onderwijs door de inspectie (aankondiging)
16/03/2010	Personeelsaangelegenheden VDAB (aankondiging)
23/03/2010	Personeelsuitgaven van de ministeriële kabinetten (aankondiging)
06/04/2010	Informatie over komende publicaties
06/04/2010	Controle van de rekeningen 2004-2005 van de Vlaamse Participatiemaatschappij nv
06/04/2010	Controle van de rekeningen 2004-2005 van de Participatiemaatschappij Vlaanderen nv
06/04/2010	Controle van de rekeningen 2004-2005 van de Limburgse Reconversie Maatschappij nv en haar gespecialiseerde dochterondernemingen HWP nv en de Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij nv
20/04/2010	Controle veertiende voortgangsrapportage BAM
27/04/2010	Algemene rekening en voorontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap van het jaar 2008

⁸⁶ Exclusief briefwisseling in het kader van het informatierecht (zie bijlage 2).

Datum	Onderwerp
04/05/2010	Controle jaarrekening 2009 van het Vlaams Parlement
04/05/2010	Controle jaarrekening 2009 van de aan het Vlaams Parlement verbonden instellingen
18/05/2010	Activiteitenverslag over 2009
20/05/2010	Aanpassing van de Vlaamse begroting 2010
25/05/2010	Uitvoeringsrapportering 2008 beheersovereenkomst Agentschap Wegen en Verkeer
25/05/2010	Uitvoeringsrapportering 2008 beheersovereenkomst Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
25/05/2010	Uitvoeringsrapportering 2008 beheersovereenkomst Agentschap voor Binnenlands Bestuur
01/06/2010	Uitvoeringsrapportering 2008 over beheersovereenkomst met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
01/06/2010	Uitvoeringsrapportering 2008 beheersovereenkomst Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie
01/06/2010	Inzet van de flexibiliteitsmechanismen van het Protocol van Kyoto door de Vlaamse overheid (aankondiging)
08/06/2010	Lijst onbeantwoorde brieven
08/06/2010	Uitvoeringsrapportering 2008 beheersovereenkomst Agentschap voor Onderwijsdiensten
15/06/2010	Pedagogische en administratieve ondersteuning van basisscholen en secundaire scholen
15/06/2010	Rekeningenboek over 2008
29/06/2010	Controle van de rekeningen 2006-2007 van de Vlaamse Milieuholding nv
29/06/2010	Controle vijftiende voortgangsrapportage BAM
29/06/2010	Informatie over komende publicaties
06/07/2010	Stimuleringsbeleid startend ondernemerschap (aankondiging)
12/07/2010	Ondersteuningsbeleid van de letteren in Vlaanderen (aankondiging)
20/07/2010	Bijdrage van de gemeentelijke samenwerkingsovereenkomsten tot het duurzaam Vlaams milieubeleid op het vlak van energie (aankondiging)
20/7/2010	Centra voor geestelijke gezondheidszorg: doelgroepenbeleid, financiering en toezicht (aankondiging)
07/09/2010	Subsidiëring van de landinrichting

Datum	Onderwerp
15/09/2010	Organisatie en beheer van de middelen van het Europees Sociaal Fonds in Vlaanderen
28/09/2010	Subsidiestromen Toerisme
28/09/2010	Overleg Vlaams Parlement-Rekenhof: verdere uitvoering afspraken
01/10/2010	Informatie over komende publicaties
06/10/2010	Jaarverslag 2009 van het Rekenhof
12/10/2010	Lijst onbeantwoorde brieven
19/10/2010	Voorontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof
26/10/2010	Voorontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap van het jaar 2008
26/10/2010	Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010
04/11/2010	Economisch toezicht van de Vlaamse Milieumaatschappij op de financiering van de waterzuivering
10/11/2010	Ontwerpen van decreet houdende de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011
23/11/2010	Lijst contactpersonen voor commissiesecretarissen
23/11/2010	Algemene rekening en voorontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 2009
30/11/2010	Controle op de uitvoering van het cultureel-erfgoedbeleid
21/12/2010	Ontwerp van rekendecreet
29/12/2010	Controle van de rekeningen 2006-2007 van de Gimvindus nv
29/12/2010	Controle van de rekeningen 2006-2007 van de Participatiemaatschappij Vlaanderen nv
29/12/2010	Controle van de rekeningen 2006-2007 van Textiel Vlaanderen nv
29/12/2010	Controle van de rekeningen 2006-2007 van de Waarborgbeheer nv
29/12/2010	Cel Gelijke Kansen in Vlaanderen. Een onderzoek van de subsidiestromen
29/12/2010	Rekeningenboek over 2009

Bijlage 2: Inzage- en informatierecht van Vlaamse parlementsleden

Op 30 april 2009 heeft het Vlaams Parlement zijn reglement aangevuld met een nieuw artikel 87ter, waarbij het inzagerecht wordt geregeld van individuele Vlaamse parlementsleden in vertrouwelijke documenten die zijn opgenomen in dossiers van het Rekenhof. Het Rekenhof heeft aansluitend zijn interne procedure met betrekking tot het inzagerecht van Vlaamse parlementsleden overeenkomstig aangepast. Op 12 januari 2010 heeft het Rekenhof het Vlaams Parlement daarover per brief geïnformeerd.

In de loop van 2010 ontving het Rekenhof de volgende vragen om inzage of informatie van Vlaamse parlementsleden⁸⁷.

08/03/2010 en 25/03/2010	C. Decaluwé	Kosten van restylingoperatie van de radio-zender Donna naar MNM
07/07/2010	J. De Meyer	Gunningsprocedure voor aanstelling communicatiebureaus
09/07/2010	J. Verstreken	Samenwerking VRT en SABAM
09/07/2010	J. Verstreken	Onderzoek (naar muziekbeleving) van Partcours voor VRT

⁸⁷ Zoals bepaald in de artikelen 33 tot en met 36 van het reglement van orde van het Rekenhof. Het Rekenhof stuurt de voorzitter van het Vlaams Parlement telkens een afschrift van zijn antwoord.

Bijlage 3: Publicaties

Afzonderlijke publicaties

Datum brief	Stuk	Titel	Commissie- bespreking
25/05/2010	37-E (2009-2010) Nr. 1	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap Wegen en Verkeer	28/10/2010
25/05/2010	37-F (2009-2010) Nr. 1	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen	14/10/2010
25/05/2010	37-G (2009-2010) Nr. 1	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur	19/10/2010
01/06/2010	37-H (2009-2010) Nr. 1	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	09/11/2010
01/06/2010	37-I (2009-2010) Nr. 1	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie	
08/06/2010	37-J (2009-2010) Nr. 1	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap voor Onderwijsdiensten	
15/06/2010	37-K (2009-2010) Nr. 1	Pedagogische en administratieve ondersteuning van basisscholen en secundaire scholen	07/10/2010
07/09/2010	37-M (2009-2010) Nr. 1	Subsidiëring van de landinrichting	30/11/2010
15/09/2010	37-N (2009-2010) Nr. 1	EU-rapport – Organisatie en beheer van de middelen van het Europees Sociaal Fonds in Vlaanderen	
28/09/2010	37 (2010-2011)- Nr. 1	Subsidiestromen Toerisme	27/10/2010 (plenaire vergadering)
04/11/2010	37-A (2010-2011) Nr. 1	Economisch toezicht van de Vlaamse Milieu- maatschappij op de financiering van de water- zuivering	30/11/2010
30/11/2010	37-B (2010-2011) Nr. 1	Controle op de uitvoering van het cultureel- erfgoedbeleid	28/04/2011

Datum brief	Stuk	Titel	Commissie- bespreking
-------------	------	-------	--------------------------

29/12/2010	37-C (2010-2011) Nr. 1	Cel Gelijke kansen in Vlaanderen. Een onderzoek van de subsidiestromen	
------------	------------------------------	--	--

Andere verslagen

Datum brief	Stuk	Titel	Commissie- bespreking
-------------	------	-------	--------------------------

19/01/2010	54 (2009-2010) Nr. 3	BAM - dertiende voortgangsrapportage	21/01/2010
08/02/2010	55 (2009-2010) Nr. 1	Advies van het Rekenhof over de vertraging bij grote infrastructuurprojecten	08/02/2010
06/04/2010	37-D (2009-2010) Nr. 1	Controle van de rekeningen 2004-2005 van de Participatiemaatschappij Vlaanderen nv	
06/04/2010	37-C (2009-2010) Nr. 1	Controle van de rekeningen 2004-2005 van de Vlaamse Participatiemaatschappij nv (VPM)	
06/04/2010	37-B (2009-2010) Nr. 1	Controle van de rekeningen 2004-2005 van de Limburgse Reconversie Maatschappij nv, HWP nv en Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij nv	
20/04/2010	54 (2009-2010) Nr. 6	BAM – veertiende voortgangsrapportage	22/04/2010
18/05/2010	38 (2009-2010) Nr. 1	Activiteitenverslag over 2009	16/06/2010 (overhandiging)
20/05/2010	20-A (2009-2010) Nr. 1	Meerjarenbegroting 2011-2014 en eerste aanpassing begroting 2010	25/05/2010
15/06/2010	36-A (2009-2010) Nr. 1	Rekeningenboek over 2008	12/10/2010
29/06/2010	54 (2009-2010) Nr. 9	BAM – vijftiende voortgangsrapportage	01/07/2010
29/06/2010	37-L (2009-2010) Nr. 1	Rekeningen 2006-2007 van de Vlaamse Milieuholding (VMH)	
10/11/2010	16 (2010-2011) 1	Initiële begroting 2011	16/11/2010
19/10/2010 en 21/12/2010	842 (2010-2011) Nr. 3	Ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof	25/01/2011

Datum brief	Stuk	Titel	Commissie- bespreking
29/12/2010	36 (2010-2011)- Nr. 1	Rekeningenboek over 2009	22/02/2011
29/12/2010	37-D (2010-2011)- Nr. 1	Controle van de rekeningen 2006-2007 van Gimvindus nv	
29/12/2010	37-E (2010-2011)- Nr. 1	Controle van de rekeningen 2006-2007 van de Participatiemaatschappij Vlaanderen nv	
29/12/2010	37-F (2010-2011)- Nr. 1	Controle van de rekeningen 2006-2007 van Textiel Vlaanderen nv	
29/12/2010	37-G (2010-2011)- Nr. 1	Controle van de rekeningen 2006-2007 van Waarborgbeheer nv	

Bijlage 4: Niet-recurrente controleactiviteiten per beleidsdomein

Hieronder worden de niet-recurrente controleactiviteiten opgelijst waarover het Rekenhof in 2010 heeft gerapporteerd aan de administratie, de minister of het Vlaams Parlement, alsook de activiteiten die nog in uitvoering zijn. De recurrente activiteiten (zoals visumcontrole en begrotingsonderzoek) zijn niet in het schema opgenomen.

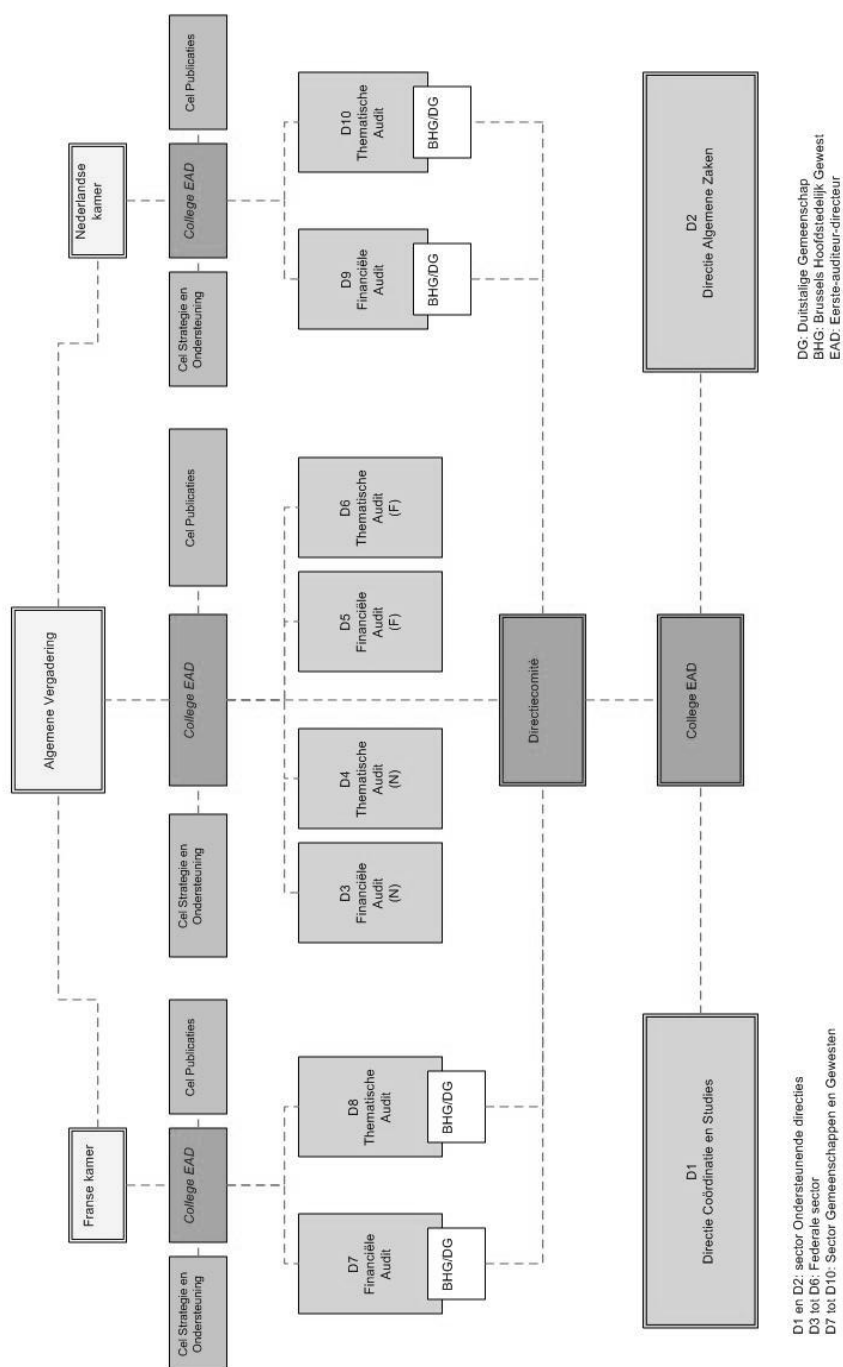
	Onderwerp	Rapporterings-fase
Beleidsdomein DAR		
Thematische audit	Cel Gelijke kansen in Vlaanderen. Een onderzoek van de subsidiestromen	Verslag aan Vlaams Parlement 29/12/2010
Beleidsdomein BZ		
Thematische audit	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur	Verslag aan Vlaams Parlement 25/05/2010
Beleidsdomein FB		
Thematische audit	Vlaams Fiscaal Platform: inning van de leegstandsheffing inzake bedrijfsruimten	Rekeningenboek over 2008
	ESR-vorderingensaldo 2009 van de Vlaamse Gemeenschap	Rekeningenboek over 2009
Financiële topic	Interventies van de Vlaamse overheid met betrekking tot de financiële crisis	Rekeningenboek over 2009
Adviezen	Vlaams Fonds voor de Lastendelging: coördinatie met entiteiten voor de dossierafhandeling	Rekeningenboek over 2008
	Aanbevelingen over de begrotingsrapportering door de Vlaamse Regering	Advies aan Vlaams Parlement 23/02/2010
	Voorontwerp en ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof	Advies aan Vlaams Parlement 19/10/2010 en 21/12/2010
Beleidsdomein IV		
Thematische audit	Subsidiestromen Toerisme	Verslag aan Vlaams Parlement 28/09/2010
Beleidsdomein EWI		
Thematische audit	Stimuleringsbeleid startend ondernemerschap	In uitvoering
Financiële topic	IWT: tekort aan betaalkredieten	Rekeningenboek over 2009

	Onderwerp	Rapporterings- fase
	Overheveling (gedeelte) vermogen VLAO aan Hermes-fonds	Rekeningenboek over 2009
Beleidsdomein OV		
Thematische audit	Pedagogische en administratieve ondersteuning van basisscholen en secundaire scholen	Verslag aan Vlaams Parlement 15/06/2010
	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap voor Onderwijsdiensten	Verslag aan Vlaams Parlement 08/06/2010
	Kosteloosheid en kostenbeheersing in het basisonderwijs	Verslag aan Vlaams Parlement 20/05/2011
	Toezicht op de kwaliteit van het onderwijs door de inspectie	In uitvoering
Horizontaal onderzoekspunt	Vlaamse universiteiten en btw	Rekeningenboek over 2008
	Toepassing van de nieuwe boekhoudregelgeving bij de Vlaams universiteiten	Rekeningenboek over 2009
Financiële topic	Defiscalisering van het wetenschappelijk onderzoek in het UZ Gent	Rekeningenboek over 2008
	Toepassing door de VUB van de wetgeving op de overheidsopdrachten	Rekeningenboek over 2008
Beleidsdomein WVG		
Thematische audit	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	Verslag aan Vlaams Parlement 01/06/2010
	Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg: doelgroepenbeleid, financiering en toezicht	In uitvoering
Financiële topic	Controle van het voorraadbeheer van geneesmiddelen bij OPZC Geel, OPZC Rekem en UZ Gent	Rekeningenboek over 2008
	Vlaams Zorgfonds: thesaurie- en vermogensbeheer	Rekeningenboek over 2008
	Fonds Jongerenwelzijn: inning van kinderbijslag	Rekeningenboek over 2009
	Kind en Gezin: inkomensgerelateerde kinderopvang	Rekeningenboek over 2009
Beleidsdomein CJSJM		
Thematische audit	Controle op de uitvoering van het cultureel-erfgoedbeleid	Verslag aan Vlaams Parlement 30/11/2010
	Ondersteuningsbeleid van de letteren in Vlaanderen	Verslag aan Vlaams Parlement 20/04/2011
Financiële topic	Vlaams Radio- en Televisieomroeporganisatie: Line Extensions	Rekeningenboek over 2008
Beleidsdomein WSE		
Thematische audit	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie	Verslag aan Vlaams Parlement 01/06/2010
	Organisatie en beheer van de middelen van het Europees Sociaal Fonds in Vlaanderen	Verslag aan Vlaams Parlement 15/09/2010

	Onderwerp	Rapporterings-fase
Financiële topic	Personeelscyclus van de VDAB	In uitvoering
	VDAB: aanwending tewerkstellingspremies 50+	Rekeningenboek over 2008
Beleidsdomein LV		
Financiële topic	FIVA: aanrekening op de vastleggingsmachtigingen	Rekeningenboek over 2008
Beleidsdomein LNE		
Thematische audit	Subsidiëring van de landinrichting	Verslag aan Vlaams Parlement 07/09/2010
	Economisch toezicht van de Vlaamse Milieumaatschappij op de financiering van de waterzuivering	Verslag aan Vlaams Parlement 04/11/2010
	Bijdrage van de gemeentelijke samenwerkingsovereenkomsten tot het duurzaam Vlaams milieubeleid op het vlak van energie	In uitvoering
	Inzet van de flexibiliteitsmechanismen in het Vlaamse klimaatbeleid	In uitvoering
Financiële topic	Afdeling Operationeel Waterbeheer van de VMM: boekhoudkundige verwerking van aankoopfacturen	Rekeningenboek over 2008
Beleidsdomein MOW		
Thematische audit	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met het Agentschap voor Wegen en Verkeer	Verslag aan Vlaams Parlement 25/05/2010
	Wegwerken van gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen	Verslag aan Vlaams Parlement 15/03/2011
Advies	Vertraging bij grote infrastructuurwerken	Advies aan Vlaams Parlement 08/02/2010
Controle voortgangsrapportages BAM	Controle van de dertiende voortgangsrapportage BAM	Verslag aan Vlaams Parlement 19/01/2010
	Controle van de veertiende voortgangsrapportage BAM	Verslag aan Vlaams Parlement 20/04/2010
	Controle van de vijftiende voortgangsrapportage BAM	Verslag aan Vlaams Parlement 29/06/2010
Financiële topic	Fonds Stationsomgevingen: oneigenlijk gebruik van het intern verzelfstandigd agentschap	Rekeningenboek over 2008
	DAB Loodswezen: verwerking van openstaande facturen	Rekeningenboek over 2009
	Financiële transparantie van de nv LijnCom	Rekeningenboek over 2009
	Waterwegen en Zeekanaal nv: eigen ontvangsten uit concessies	Rekeningenboek over 2009
	Tunnel Liefkenshoek nv: interne controle	Rekeningenboek over 2009
Beleidsdomein RWO		
Thematische audit	Rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen	Verslag aan Vlaams Parlement 25/05/2010

Onderwerp		Rapporterings- fase
Toezichthouder voor de sociale huisvesting		Verslag aan Vlaams Parlement 06/04/11
Beleidsdomeinoverschrijdend		
Thematische audit	Personeelsuitgaven van de ministeriële kabinetten en de bestuurlijke gevolgen van hun afslanking	In uitvoering
Horizontaal onderzoekspunt	Jaarverslagen van de Vlaamse openbare rechtspersonen	Rekeningenboek over 2008

Bijlage 5: Organigram van de diensten van het Rekenhof

druk	Albe De Coker
adres	Rekenhof Regentschapsstraat 2 B-1000 Brussel
tel	02-551 81 11
fax	02-551 86 22
website	www.rekenhof.be